

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Jan Berchmansinstituut ASO-TSO-BSO te PUURS

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 104166-104174

Instellingsnummer 104166

Instelling Sint-Jan Berchmansinstituut ASO-TSO-BSO

Directeur Erik VAN DE VOORDE

Adres Begijnhofstraat 3 - 2870 PUURS

Telefoon 03-890.63.30

Fax 03-890.63.38

E-mail bovenbouw@sjabi.be

Website <http://www.sjabi.be>

Bestuur van de instelling VZW Sint-Jan Berchmansinstituut

Adres Schuttershofstraat 17 - 2870 PUURS

Scholengemeenschap SGKSO Boom-Bornem-Puurs

Adres Bassinstraat 15 - 2850 BOOM

CLB Vrij CLB Het Kompas

Adres Vijfhoek 1_A - 2800 MECHELEN

Dagen van het opvolgingsbezoek 15-09-2015, 16-09-2015, 17-09-2015, 18-09-2015, 21-09-2015

Einddatum van het opvolgingsbezoek 21-09-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 27-10-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Herman ROS

Teamleden Wim DE WIEST, Wendy FRANQUET, Erwin HUYBREGHTS, Gino MALFAIT, Ludo POTTIER, Marc SMEULDERS, Walter VAN DEN BRANDT

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	4
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	6
2 SAMENVATTING	6
3 DOORLICHTINGSFOCUS	8
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	8
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	9
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	10
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	10
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	10
4.1.1.1 Biologie, chemie en fysica in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen en in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplannen D/2012/7841/004, D/2012/7841/063, D/2012/7841/009, D/2014/7841/011, D/2014/7841/013, D/2014/7841/015, D/2006/0279/035, D/2006/0279/040 en D/2006/0279/058)	10
4.1.1.2 Cultuur- en gedragwetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/001 en D/2009/7841/045)	12
4.1.1.3 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050)	15
4.1.1.4 Engels in aso derde graad Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen wetenschappen, tso tweede graad Handel-talen, tso derde graad Secretariaat-talen, de tweede en derde graad bso Verkoop (leerplannen D/2006/0279/041, D/2012/7841/056, D/2004/0279/056, D/2010/7841/099, D/2012/7841/058)	17
4.1.1.5 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)	20
4.1.1.6 Muzikale opvoeding in de eerste graad A- en B-stroom (leerplannen D/2009/7841/029 en D/2011/7841/020)	23
4.1.1.7 Muzikale opvoeding in aso in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen van de tweede graad aso (leerplan D/2013/010)	25
4.1.1.8 Specifiek gedeelte in bso tweede graad Basismechanica (leerplan D/2006/0279/068)	27
4.1.1.9 Specifiek gedeelte in tso derde graad Mechanische vormgevingstechnieken (leerplan D/2010/7841/028)	29
4.1.1.10 Specifieke vorming in bso derde graad in de studierichting Elektrische installaties (leerplan D/2013/7841/017)	31
4.1.1.11 Specifieke vorming in tso derde graad in de studierichting Industriële Onderhoudstechnieken (leerplan D/2012/7841/060)	33
4.1.1.12 TV elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica in tso derde graad Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/045)	35
4.1.1.13 VOET	37
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	39
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	40
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	40
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	42
5.1 Leerbegeleiding	42
5.2 Evaluatiepraktijk	44
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	47
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	50
7.1 Wat doet de school goed?	50
7.2 Wat kan de school verbeteren?	51

8	ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	52
9	OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	52

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

Administratief bestaat het Sint-Jan Berchmansinstituut uit twee schoolnummers: een school met een eerste graad (schoolnummer 104174) en een school met een aso-bso-tso-bovenbouw (schoolnummer 104166). Beide scholen profileren zich en functioneren als een pedagogisch geheel. De verslaglegging gebeurt per schoolnummer. Om een volledig beeld te krijgen van de school dienen de twee verslagen samen te worden gelezen. De onderdelen met als titel 'Samenvatting', 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', 'Overige erkenningsvoorwaarden', 'Reglementering', 'Kwaliteitsbewaking van de processen' en 'Algemeen beleid' zijn identiek in beide verslagen.

2 SAMENVATTING

Het Sint-Jan Berchmansinstituut is een school met een eerste graad (A- en B-stroom) en een aso-bso-tso-bovenbouw. In het studiegebied aso is er een breed aanbod aan studierichtingen. In het bso en tso biedt de school de studiegebieden Handel en Mechanica-elektriciteit aan. De basisopties en beroepenvelden van de eerste graad sluiten aan bij het studieaanbod van de bovenbouw. De school is gevestigd op drie verschillende campussen die zich op enkele honderden meters van elkaar bevinden.

Het leerlingenaantal vertoont een licht stijgende tendens. De meeste leerlingen hebben een kansrijke achtergrond. Zij stromen vlot door in de eigen school en hebben een hoog studiesucces in het vervolgonderwijs.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert. Voor alle doorgelichte vakken voldoet de leerplanrealisatie en de school geeft een degelijke invulling aan de vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen. Zij leeft de regelgeving goed na. Enkel voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' blijven er een aantal duidelijke werkpunten. Voor de onderzoekscompetentie heeft zij een concept uitgewerkt dat beantwoordt aan de specifieke eindtermen, maar in sommige polen ontbreken belangrijke stappen in het onderzoek.

Voor een aantal vakken en studierichtingen is de leerplanrealisatie sterk. Dat is het geval voor biologie, chemie en fysica in de doorgelichte structuuronderdelen, economie in de tweede graad Economie, cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede en derde graad Humane wetenschappen. De stages in het bso en tso krijgen ook een kwaliteitsvolle invulling. Het specifiek gedeelte van de derde graad Elektrische installaties en Industriële onderhoudstechnieken beschikt over een degelijke materiële uitrusting. Met een groot aanbod aan algemeen vormende activiteiten draagt de school bij tot de brede harmonische vorming.

Het kwaliteitsonderzoek heeft aangetoond dat de school sterk is in leerbegeleiding. Die is het best uitgewerkt in de eerste graad. In de bovenbouw ondersteunen de leraren ook de leerlingen in hun leerproces, maar het aspect 'leren leren' krijgt er geen structureel vervolg. Dat is ook het geval voor het talenbeleid dat goed is uitgewerkt op schoolniveau, maar minder effect heeft op uitvoeringsniveau. De leraren zorgen voor een aangenaam en geborgen leer- en leefklimaat. Zij benutten echter te weinig deze voordelige uitgangspositie om de leerlingen uit te dagen met activerende werkvormen. De school neemt veel initiatieven om leerlingen te ondersteunen bij de overgang van de lagere school naar de eerste graad. Instromers worden ook goed begeleid.

De evaluatiepraktijk is een werkpunt. Zij is voldoende afgestemd op de onderwijsdoelen, maar mist samenhang en transparantie. Dit heeft te maken met de afwezigheid van een schoolbreed referentiekader en het ontbreken van toetsbare criteria voor de evaluatie van competenties.

De school beschikt over een degelijk beleidsvoerend vermogen. Zij heeft een duidelijke visie op wat zij met haar leerlingen wil bereiken. De schoolleiding heeft die visie omgezet in concrete doelen waarop zij het hele schoolteam wil richten. Daarvoor gebruiken zij de vakgroepen als hefboomen. Een hindernis daarbij is de verspreiding van het lerarenkorps over drie campussen die elk hun eigen dynamiek hebben. De schoolleiding neemt talrijke initiatieven om bruggen te slaan tussen de campussen. Dat lukt niet in alle vakgroepen in dezelfde mate. Het zal een uitdaging blijven om de neuzen in dezelfde richting te zetten en het onderwijsaanbod over de graden heen te stroomlijnen. Een troef daarbij is de inzet en de vakbekwaamheid van de meeste personeelsleden. Ook de zorg van de schoolleiding voor het welbevinden van de personeelsleden en de overlegcultuur zijn bevorderlijke factoren.

De schoolleiding vindt kwaliteitszorg belangrijk en stimuleert zelfevaluatie om aspecten van de schoolwerking te evalueren. Dit gebeurt al voor sommige initiatieven, maar is nog niet structureel in de kwaliteitsbewaking verankerd.

Op grond van de voldoende tot goede realisatie van de onderwijsdoelen en de andere regelgeving formuleert de onderwijsinspectie een gunstig advies.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 ASO Economie		economie, muzikale opvoeding
Graad 2 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen, muzikale opvoeding
Graad 2 ASO Latijn		muzikale opvoeding
Graad 2 ASO Wetenschappen	biologie, chemie, fysica	biologie, chemie, fysica, muzikale opvoeding
Graad 2 BSO Kantoor	Engels	Engels
Graad 2 BSO Basismechanica		specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Handel-talen	Engels	Engels
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels	Engels
Graad 3 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragswetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Engels	Engels
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	biologie, chemie, fysica	biologie, chemie, fysica
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	biologie, chemie, Engels, fysica	biologie, chemie, Engels, fysica
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	biologie, chemie, fysica	biologie, chemie, fysica
Graad 3 BSO Kantoor	Engels	Engels
Graad 3 BSO Elektrische installaties		specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Secretariaat-talen	Engels	Engels
Graad 3 TSO Elektromechanica		TV elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica
Graad 3 TSO Industriële onderhoudstechnieken		specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken		specifiek gedeelte

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Biologie, chemie en fysica in aso tweede graad in de studierichting Wetenschappen en in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-wetenschappen, Moderne talen-wetenschappen en Wetenschappen-wiskunde (leerplannen D/2012/7841/004, D/2012/7841/063, D/2012/7841/009, D/2014/7841/011, D/2014/7841/013, D/2014/7841/015, D/2006/0279/035, D/2006/0279/040 en D/2006/0279/058)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden goed tot zeer goed en met voldoende aandacht voor onderzoekend leren gerealiseerd. De evaluatie peilt op een degelijk beheersingsniveau, is transparant en is voldoende valide en representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	De beoordeling van het onderwijsaanbod in de derde graad steunt uitsluitend op de leerplannen die tijdens het vorige schooljaar van kracht waren.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de vakinhoudelijke eindtermen (ET) van de basisvorming en op de cesuurdoelen (CD) en specifieke eindtermen (SET) voor de onderdelen 'Structuren', 'Interacties', 'Systemen', 'Tijd' en 'Genese en ontwikkeling', worden in de drie vakken en in beide graden nagenoeg volledig en op een degelijk beheersingsniveau aangeboden. De spreiding van het aanbod over het schooljaar en de aandacht die de doelstellingen daarbij krijgen, is evenwichtig. Alleen door niet-gecompenseerde lesuitval komt de leerplanrealisatie soms onder druk te staan.
<i>Samenhang</i>	De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de gemeenschappelijke ET 'Wetenschap en samenleving' en op de CD en SET 'Natuurwetenschap en maatschappij', komen voldoende in de lessen aan bod. Ook impliciet krijgen ze geregeld aandacht, namelijk wanneer ze met de leerinhouden verband houden.
	De leerplandoelstellingen die betrekking hebben op de gemeenschappelijke ET 'Wetenschappelijke vaardigheden' en 'Onderzoekend leren/leren onderzoeken' van de basisvorming, worden globaal in beide graden goed gerealiseerd op het niveau van onderzoekend leren.
	Op het niveau van leren onderzoeken en van de CD en SET onderzoekscompetentie is dat voor de deelvaardigheden slechts fragmentarisch het geval. De oorzaken hiervan zijn divers. Vooreerst schenkt het onderwijsproces nog onvoldoende systematisch en gelijkgericht in de drie vakken aandacht aan het leren formuleren van onderzoeksvragen en het stellen van hypothesen als uitgangspunt van een empirisch onderzoek.

De meeste practica bestaan immers uit gesloten receptopdrachten waarvan het doel (de onderzoeksvraag) bij de opgave vermeld staat en waarbij de leerlingen niet vooraf moeten peilen naar het te verwachten resultaat (de hypothese). Daarnaast verloopt de graadoverstijgende overgang van onderzoekend leren (met gesloten opdrachten) over leren onderzoeken (met halfopen en open opdrachten) naar de onderzoekscompetentie (met open opdrachten) niet gelijkgericht binnen de vakken. Hierdoor krijgen de onderzoeksvaardigheden een verschillende invulling op beheersingsniveau, waardoor de leerlingen de onderzoekscompetentie slechts op een bescheiden niveau verwerven aan het einde van de derde graad. Dat geldt ook voor de practicum- en onderzoeksverslagen, omdat de leerlingen die slechts beperkt volledig zelfstandig opstellen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school heeft voor elk vak een degelijk vaklokaal waarin nagenoeg alle lessen plaatsvinden. Al deze lokalen zijn uitgerust met een beamer en een computer met internetaansluiting die op gepaste wijze in de lessen gebruikt worden. De minimaal vereiste leermiddelen zijn aanwezig, maar niet voor alle vakken in voldoende hoeveelheden om leerlingenpractica in grote klasgroepen te laten uitvoeren. Door het gestegen leerlingenaantal is het splitsen van deze groepen met het huidige pakket uren-leraar niet haalbaar. Wel krijgen sommige van deze klasgroepen ondersteuning van een extra leraar.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen in een rustig, aangenaam en aanmoedigend leerklimaat. Om het probleemoplossend denken te stimuleren, hanteren de leraren tijdens de lesopbouw overwegend vraaggestuurde leergesprekken. Op een hoger en meer analytisch niveau gebeurt dit met oefeningen en vraagstukken. De leraren moedigen de leerlingen ook aan om aan de wetenschapsolympiades deel te nemen. Alleen het zelfontdekkend leren krijgt door de bovenvermelde aanpak van de leerlingenpractica niet de volle ontwikkelingskansen.

Het gebruik in de lessen van de tweede graad, van een leerwerkboek met uitgebreide invuldidactiek voor biologie en voor fysica ook met een kant-en-klare samenvatting van elk hoofdstuk, vergt reflectie. Het werkt contraproductief bij het nastreven van de VOET 'leren leren' omdat het voor informatieverwerking en het zelfstandig leren nemen van notities, het niveau van de overeenkomstige VOET van de eerste graad niet overstijgt. Voor het realiseren van de leerinhouden op zich, zijn deze leerwerkboeken wel geschikt.

Het vrij recente elektronisch platform wordt voorlopig alleen maar gebruikt voor leerstofaanbod en onderlinge communicatie. Voor remediëring moet dit nog groeien. De leerlingen kunnen met hun vragen echter steeds bij hun leraren terecht, ook buiten de lessen. Voor leerlingen met leer- of ontwikkelingsstoornissen gelden aangepaste maatregelen.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie gebeurt overwegend leerplangericht. Bij de beoordeling van het dagelijks werk komt ook peer- en zelfevaluatie voor en aan het einde van het laatste leerjaar leggen de leerlingen ook mondeling examens af. De examenopgaven zijn van een degelijk niveau, transparant en voldoende valide en representatief voor de leerplandoelstellingen. Door het gebruik van meerkeuzevragen, soms zelfs voor een vrij hoog puntenaantal, is het resultaat niet volledig betrouwbaar. De leerlingen kunnen de oplossingen immers ook raden of door eliminatie van de keuzemogelijkheden vinden. Bovendien kan met deze vraagvorm het denkproces van de leerlingen niet nagetrokken worden, wat het doel is bij inzichtsvragen en oefeningen. De leraren opteren voor deze evaluatievorm omdat die in het hoger onderwijs vaak voorkomt. Deze argumentatie is terecht, maar het wennen aan meerkeuzevragen kan eveneens tijdens de lessen gebeuren, zonder er punten aan te koppelen. De leerlingenresultaten zijn goed tot zeer goed, wat getuigt van een degelijk studiepeil. Op jaarbasis komen er nauwelijks tekorten voor.
---	---

4.1.1.2 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/001 en D/2009/7841/045)

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen. Het aanbod en de evaluatiepraktijk zijn representatief voor het leerplan.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Zowel in cultuur- als gedragswetenschappen in de tweede en de derde graad komen bijna alle leerplandoelstellingen evenwichtig aan bod. Een zeer beperkt aantal doelen krijgt minder aandacht. Het onderwijsaanbod voldoet aan het vereiste beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. De leerlingen gaan actief aan de slag met de leerstof aan de hand van betekenisvolle opdrachten. Ze passen begrippen, denkkaders en concepten toe op concrete vraagstukken. Sommige opdrachten zetten de leerlingen aan om te leren analyseren, synthetiseren en beoordelen op basis van wetenschappelijke kaders. Het onderwijsaanbod sluit aan bij de leefwereld van de leerlingen en speelt in op de actualiteit. Het geeft de leerlingen voldoende mogelijkheden om een eigen standpunt te leren onderbouwen en formuleren. Verschillende leraren geven in alle jaren van beide graden les, wat de verticale samenhang bevordert. Binnen beide vakken is het aanbod logisch opgebouwd en bevat het weinig overlappingsen. Horizontaal is de samenhang tussen beide vakken beperkt: de thema's zijn niet optimaal op elkaar afgestemd en er zijn weinig vakoverschrijdende initiatieven.
---	--

De aanpak van de onderzoekscompetentie gebeurt aan de hand van een doorlopende leerlijn met toenemende complexiteit en moeilijkheidsgraad. In de tweede graad krijgen de leerlingen een theoretische onderbouwing en passen deze toe op deelopdrachten voor de verschillende onderzoeksfases. Ze maken kennis met de verschillende onderzoeksmethoden. In de derde graad doorlopen de leerlingen twee keer de volledige onderzoekscyclus waarbij het onderzoek in het tweede jaar bij cultuurwetenschappen complexer is dan in het eerste jaar bij gedragswetenschappen. De verschillende onderzoeksvaardigheden komen hier geïntegreerd aan bod. De opdrachten voldoen in ruime mate aan de criteria van de specifieke eindtermen. Het confronteren van de onderzoeksresultaten met andere standpunten komt weinig aan bod. In het laatste jaar gebruiken de leerlingen hun onderzoeksresultaten wel om beleidsaanbevelingen te formuleren.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

De school heeft het totaal aantal lesuren voor cultuur- en gedragswetenschappen in de derde graad vermeerderd met een lesuur ten opzichte van het aantal lesuren aangegeven in het leerplan. In dat lesuur werken de leerlingen begeleid zelfstandig in groep aan het verwerven van de onderzoekscompetentie.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Het didactisch materiaal en de uitrusting volstaan nipt voor de realisatie van de leerplandoelstellingen.

De infrastructuur belemmert het gebruik van gevarieerde werkvormen die het leerplan voorschrijft. De lokalen hebben geen computers voor de leerlingen om hen zelfstandig of in groepjes te laten werken. Sommige lokalen zijn te klein voor de grootte van de klasgroepen, wat het gebruik van activerende werkvormen bemoeilijkt.

Alle lokalen beschikken over een internetaansluiting en digitale projectiemogelijkheid. De leraren maken hier veelvuldig gebruik van om het leerproces te ondersteunen met actueel beeldmateriaal. Sporadisch maken de leraren gebruik van het computerlokaal om ICT te integreren in hun lessen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk bestrijkt nagenoeg alle leerplandoelstellingen. Enkel de doelstellingen die horen bij het thema 'omgaan met kunst' in de tweede graad bij cultuurwetenschappen zijn nauwelijks terug te vinden in de evaluatiepraktijk. Bij gedragswetenschappen worden een aantal doelstellingen veelvuldig bevraagd. Dit levert weinig extra informatie op om het beheersingsniveau van de leerlingen te meten en maakt de examens onnodig lang.

De evaluatie van algemene attitudes zoals orde en stiptheid maakt oneigenlijk deel uit van de vakevaluatie wat lichte ruis veroorzaakt op het eindcijfer.

De opdrachten, toetsen en examens peilen evenwichtig naar kennis, inzicht en toepassing in bekende en nieuwe contexten. De vraagstelling op examens en toetsen is gevarieerd, maar is af en toe onvoldoende duidelijkheid door een complexe vraagstelling. De puntenverdeling op de examens is helder. Bij

opdrachten en taken ontbreken echter vaak duidelijke evaluatiecriteria.

Voor de evaluatie van de onderzoekscompetentie zijn er geen duidelijke afspraken tussen cultuur- en gedragswetenschappen. De kwaliteit van de evaluatie varieert per opdracht. Sommige opdrachten van gedragswetenschappen bevatten duidelijke evaluatiecriteria verrijkt in concrete indicatoren. Bij andere opdrachten en bij cultuurwetenschappen zijn de evaluatiecriteria eerder vaag en onvoldoende afgestemd op de specifieke eindtermen en op de verschillende fasen van de onderzoekscompetentie. Peerevaluatie en zelfreflectie maken deel uit van het evaluatieproces, maar worden niet systematisch meegenomen in de eindbeoordeling.

De eindresultaten voor beide vakken zijn goed. Het zeer beperkt aantal jaartekorten valt samen met tekorten voor andere vakken. Het studiesucces van de leerlingen in het vervolgonderwijs ligt boven het Vlaamse gemiddelde.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Het klasklimaat is aangenaam en stimuleert het leren.

Het gestructureerde cursusmateriaal past bij het ontwikkelingsniveau van de leerlingen en bevordert het leerproces. Een lijst met vaktermen ondersteunt hen bij het verwerven van de vakterminologie. Opdrachtenbundels en handleidingen geven de leerlingen in de derde graad houvast om de onderzoekscompetentie te realiseren. De leerlingen krijgen leerstofoverzichten voor de examens en instructies hoe ze de leerstof moeten beheersen.

Zij-instromers met onvoldoende voorkennis doorlopen een bijkomend traject met aangepaste lessen en toetsen waardoor ze snel kunnen bijbenen.

In de tweede graad oefenen de leerlingen leerstrategieën zoals samenvatten, schema's maken, structuur aanbrengen in teksten en leren noteren. Dit wordt onvoldoende verder opgebouwd in de derde graad om te komen tot meer zelfstandig leren. De leraren gebruiken activerende werkvormen maar steeds sterk leraargestuurd. Het zelfgestuurd leren komt enkel in de onderzoeksopdrachten voor.

De leerlingen worden van nabij opgevolgd aan de hand van frequente taken en toetsen. Curatieve leerbegeleiding bestaat voornamelijk uit het overlopen van toetsen en in uitzonderlijke gevallen uit een herhalingsles tijdens de middag. In de tweede graad bij gedragswetenschappen maken de leerlingen met een tekort op een toets een zelfanalyse die resulteert in concrete remediëringstips.

De leraren passen de ondersteunende maatregelen toe voor leerlingen met specifieke noden.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep overlegt formeel en informeel over organisatorische en pedagogisch-didactische thema's wat leidt tot een goede leerplanrealisatie, maar niet tot een goede horizontale samenhang. Een optimale afstemming tussen cultuur- en gedragswetenschappen is een aandachtspunt.

*Overleg
Vorming*

De leden van de vakgroep verhogen hun deskundigheid door het lezen van vakliteratuur en het volgen van nascholing. Ze wisselen ook ervaringen uit met collega's van andere scholen en krijgen ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst.

4.1.1.3 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie (leerplan D/2006/0279/050)

Voldoet

Het onderwijsaanbod voldoet. De evaluatiepraktijk is voldoende valide en representatief.

Onderwijsaanbod Het aanbod van leerplandoelen is nagenoeg volledig en het beheersingsniveau is goed. De vakgroep bevordert dit door de integratie van actualiteit in de lessen.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Conform de verwachtingen van het leerplan ontwikkelen de leerlingen inzicht in de belangrijkste economische concepten en in hun onderlinge verbanden. De leraren activeren de leerlingen om verbanden te leggen en tot oplossingen te komen vanuit opdrachten in het leerboek.

Ter versterking van de leerplanrealisatie voeren de leerlingen een actualiteitsopdracht uit, gekoppeld aan de onderscheiden thema's.

Er gaat voldoende aandacht naar het realiseren van de cesaerdoelen op het vlak van onderzoekscompetentie. Dit linken de leraren op relevante wijze aan de realisatie van de leerplandoelen. Het zelf leren formuleren van een afgebakende onderzoeksvraag en het leren confronteren van standpunten blijven echter nog te beperkt.

De vakgroep werkt onvoldoende aan de door het leerplan beoogde diepgang van het onderzoekend leren. Zij is zich hiervan bewust en zet daarom bewust in op actief leren. Dit gebeurt bijvoorbeeld in het eerste leerjaar via de werking rond 'minimarkt' en door een bedrijfsbezoek, in het tweede leerjaar via de uitgebreide opdracht rond 'kleine en grote ondernemingen', een simulatiespel en een vergelijkende studie industrielanden/ontwikkelingslanden/groeilanden.

De leraren hebben voldoende aandacht voor het doelgericht integreren van de economische actualiteit in het lesverloop. Ter ondersteuning van de leerplanrealisatie organiseren de leraren enkele extramurale activiteiten. De hieraan gekoppelde verwerkingsactiviteiten zijn zinvol. De leraren koppelen echter niet aan elke activiteit een verwerking waardoor de toegevoegde waarde van de activiteit vervalst.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De lessen vinden per klas plaats in een vast leslokaal, dat voldoet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. Deze lokalen zijn uitgerust met een computer met internetverbinding en een beamer. Voor klassikale toepassingen kunnen ICT-lokalen of het open leercentrum gereserveerd worden. De leraren maken hier slechts sporadisch gebruik van. Het gaat dan wel om zinvolle opdrachten, maar de kansen om ICT op een natuurlijke wijze te kunnen verbinden aan de leerplanrealisatie blijven hierdoor wel beperkt. De aanwending van ICT door de leraren beperkt zich echter voornamelijk tot gebruik van het digitale handboek.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is valide, eenduidig, meestal transparant en representatief voor het geheel van de leerplandoelstellingen. De leraren waken over een correcte spreiding van de vragen over de geziene leerstof. De vakgroep plant de toetsen oordeelkundig en kondigt deze vooraf aan. Ze zijn beperkt tot slechts een tweetal per rapportperiode. De vraagstelling sluit goed aan bij de leerplandoelstellingen en peilt naar een geheel van reproduceerbare kennis, toepassingsvaardigheden en inzichten. De leraren koppelen de vraagstelling regelmatig aan authentiek contextmateriaal. De resultaten geven de leerlingen een betrouwbaar beeld van het bereikte kennis- en toepassingsniveau. Een aantal vaardigheidswerkstukken voor de onderzoekscompetentie bepaalt mee het cijfer voor dagelijks werk. Voor de beoordeling van de vaardigheidswerkstukken zijn er echter niet altijd kwaliteitsvolle evaluatiecriteria. Niet-leerplangebonden evaluatiecriteria maken soms een te groot deel uit van het totaal, wat de validiteit in gevaar brengt. Er zijn geen duidelijke indicatoren aanwezig, wat de transparantie vermindert. Bij enkele opdrachten staat het leren onderzoeken centraal. Toch bestrijken deze opdrachten zelden integraal de onderscheiden facetten van de onderzoekscompetentie. Daardoor verwerven de leerlingen onvoldoende inzicht in de onderzoekssystematiek zoals omschreven in de cesuurdoelen. De examens zijn evenwichtig opgebouwd. De vraagstelling is representatief voor de leerplandoelstellingen en overwegend toepassingsgericht. Goed gekozen functionele contexten fungeren als gangmaker bij de vraagstelling, voornamelijk in het tweede jaar. Het consequent gebruik van eenzelfde context bij opeenvolgende vragen zet de leerlingen ertoe aan verbanden te leggen tussen de leerstofonderdelen. Bij sommige examens gaat het uitgebreide contextmateriaal niet samen met de haalbaarheid ervan voor de leerlingen. De lay-out van de examenopgaven oogt verzorgd. Alle examens bevatten een puntentotaal en een puntenverdeling per vraag, waardoor ze voldoen aan het transparantiecriterium. De vakgroep heeft afspraken gemaakt over het evalueren van vakattitudes, maar deze worden niet consequent toegepast binnen de opdrachten. Ze evalueren de onderzoeksoopdrachten ook niet eenduidig en verrekenen ze niet

op gelijkgerichte wijze in het eindresultaat.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het leerklimaat is aangenaam. De lessen verlopen doorgaans leraargestuurd met het onderwijsleergesprek als dominante werkvorm. Deze onderwijsleergesprekken laten voldoende ruimte voor inbreng en interactie van de leerlingen. Ze houden echter nog te vaak vast aan een invuldidactiek, waardoor soms meer tijd gaat naar het neerschrijven van de juiste antwoorden dan naar het aanzetten van de leerlingen tot zelfwerkzaamheid. Opdrachten waarbij de leerlingen onder begeleiding hun leerproces sturen, beoordelen op doelgerichtheid en zo nodig aanpassen, komen nog te beperkt aan bod.

Er is in beide leerjaren aandacht voor 'leren leren' via studietips en voor het leren synthetiseren. De vakgroep ontwikkelt momenteel een leerlijn 'leren leren'.

Er is aandacht voor curatieve leerbegeleiding, maar niet altijd tot op individueel niveau. Zo is er een klassikale verbetering van taken en toetsen en een bespreking van examens, maar bieden niet alle leraren extra individuele remediërende oefeningen aan. De leraren peilen wel naar mogelijke oorzaken voor tekorten en bieden uitzonderlijk bijles aan tijdens de middagpauze.

De leraren passen STICORDI-maatregelen toe voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering

De formele vakgroepwerking berust op minimaal drie vergaderingen per deelvakgroep (beperkte vakgroep met de leraren economie tweede en derde graad aso-tso) en één vergadering met de voltallige vakgroep per schooljaar. De vakgroep startte met de ontwikkeling van leerlijnen (actualiteit, evaluatie, onderzoekscompetenties, extra-muros en 'leren leren') en heeft een aantal actiepunten geformuleerd.

Tijdens de vakvergaderingen komen vooral onderwerpen van praktische of organisatorische aard aan bod. Ze worden nog te weinig aangegrepen als middel om van elkaar te leren ondanks de aanwezige professionaliteit. De deelname aan nascholingsactiviteiten is leraargebonden.

4.1.1.4 Engels in aso derde graad Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen, Moderne talen wetenschappen, tso tweede graad Handel-talen, tso derde graad Secretariaat-talen, de tweede en derde graad bso Verkoop (leerplannen D/2006/0279/041, D/2012/7841/056, D/2004/0279/056, D/2010/7841/099, D/2012/7841/058)

Voldoet

De leerplandoelen worden geïntegreerd aangeboden en gerealiseerd op het verwachte beheersingsniveau.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het onderwijsaanbod in de doorgelichte structuuronderdelen beantwoordt voldoende aan de algemene doelstellingen van de leerplannen. Kennis en vaardigheden komen geïntegreerd en in een evenwichtige verhouding aan bod in gevarieerde communicatieve taaltaken. Daarbij bereikt de meerderheid van de leerlingen het verwachte beheersingsniveau.

Alle vaardigheden komen aan bod met een voldoende dekking van de tekstsoorten en strategieën. De luistervaardigheid wordt gestimuleerd door het vlotte en verzorgde taalgebruik van de leraren en het veelvuldig gebruik van authentieke luisterfragmenten. Het klasmanagement en het geven van instructies verloopt doorgaans in het Engels zodat de lessen een permanente oefening worden in het begrijpen van de gesproken taal. Niet alle leraren zijn hierin echter consequent en schakelen nog te snel over naar het Nederlands.

Voor de leesvaardigheid is er een breed aanbod van informatieve, narratieve en artistiek-literaire teksten. Veel aandacht gaat naar huislectuur. Schrijven en spreken komen voldoende aan bod, maar de beoordelingscriteria nemen onvoldoende toe in complexiteit. De grootte van sommige klasgroepen beperkt het aantal spreekkansen van de leerlingen en bemoeilijkt de efficiënte organisatie van spreekoefeningen.

De interculturele component krijgt veel aandacht. Daarbij komen verschillende Engelstalige landen en regio's aan bod. De leerlingen komen ook in contact met de Angelsaksische cultuur tijdens een aantal studiereizen en cultuurevenementen zoals film en theater.

Bij de behandeling van grammatica verschilt de mate waarin inductief te werk wordt gegaan. Sommige leraren brengen grammatica nog overwegend expliciet deductief aan, terwijl andere consequent de inductieve leerweg volgen. De woordenschatselectie is niet altijd gebaseerd op communicatieve relevantie. Niet alle leraren maken een doordacht onderscheid tussen productieve en receptieve woordenschat.

In de pool Moderne talen worden de specifieke eindtermen behandeld, maar niet altijd op een hoger verwerkingsniveau dan de eindtermen van de basisvorming. Occasionele samenzettingen met studierichtingen van de andere polen zijn hiervoor niet bevorderlijk. De specifieke eindtermen m.b.t. de onderzoekscompetentie worden gerealiseerd op basis van een literair onderwerp. Daarbij komen echter niet alle onderzoeksstappen aan bod die in het kwaliteitsvol pooloverstijgend concept van de school vooropgesteld zijn. De nauwe afbakening van het onderwerp verhindert dat leerlingen een relevante onderzoeksvraag kunnen stellen.

In het studiegebied Handel versterkt de school de moderne vreemde talen met extra uren in de lessentabellen. Daarbij komt een structurele interdisciplinaire samenwerking tot stand tussen de talen en de vakken van het specifiek gedeelte.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie dekt in voldoende mate de leerplandoelen en mikt op een degelijk beheersingsniveau dat door de overgrote meerderheid van de leerlingen bereikt wordt.

De puntenverdeling beantwoordt echter niet aan de prioriteiten die de leerplannen stellen. Het weinig transparante puntensysteem van vorig schooljaar werd vervangen door een nieuw systeem dat taal- en campusoverstijgend tot stand kwam. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de verschillende taxonomische niveaus en krijgen taaltaken een prominente plaats. Door taaltaken die kennis toetsen op het creatief-communicatieve niveau integraal mee te verrekenen in de punten voor vaardigheden, krijgt het kennisgedeelte een zwaarder gewicht dan de vaardigheden. Bovendien verstoort het systeem het evenwicht tussen de vaardigheden onderling. De productieve vaardigheden overwegen in de toetsing ten koste van de lees- en vooral de luistervaardigheid. Hierdoor wordt ook de kans gemist om de toepassing van strategieën te testen die eigen zijn aan deze vaardigheden.

Alle leraren spannen zich in om zich te bekwamen in de ontwikkeling van taaltaken en maken daarbij vorderingen, zij het met leraarafhankelijke verschillen. Sommige slagen erin om een evenwichtige taxonomie te bereiken in de geïntegreerde evaluatie van kennis, terwijl andere nog moeite hebben om ondersteunende kennis functioneel te integreren in taaltaken.

De toetsfrequentie is hoog en levert een betrouwbaar resultaat op. De evaluatie van de productieve vaardigheden wordt geobjectiveerd door het gebruik van evaluatieschema's. De gebruikte criteria variëren echter van zeer globale parameters tot analytische beoordelingsschalen. De analytische benadering geeft de leerling meer informatie over zijn sterke en zwakke punten en leent zich beter tot feedback, zelfreflectie en peerevaluatie. De beoordelingscriteria worden verticaal niet in complexiteit opgebouwd.

De deelopdracht voor Engels in de geïntegreerde proef sluit goed aan bij de specificiteit van de studierichting en draagt bij aan de realisatie van een aantal leerplandoelen. Sommige opdrachten missen evenwel authenticiteit.

Rapporteringspraktijk
Leerondersteunend

De rapportcommentaren zijn overwegend motiverend en leerondersteunend geformuleerd, maar missen soms analytische diepgang.

Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren doen veel inspanningen om de leerlingen te ondersteunen in hun leerproces. De verbetering van toetsen wordt een leermoment door een grondige foutenanalyse die een neerslag krijgt in een portfolio. Daaraan wordt remediëring gekoppeld bij tegenvallende leerprestaties. Correctiecodes ondersteunen de leerlingen bij de verbetering van schrijftaken. Op basis van een self-assessmentinstrument kunnen leerlingen hun eigen vorderingen inschatten.
	De lessen verlopen in een ordelijk en stimulerend leerklimaat, maar deze gunstige uitgangspositie wordt te weinig benut om activerend onderwijs te organiseren. De overwegende werkvorm is het onderwijsleergesprek, waarin de leraren zeer bedreven zijn en waaraan de leerlingen gretig participeren. Activerende en coöperatieve werkvormen komen weinig aan bod.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De leraren beschikken over de minimale materiële uitrusting, al zijn niet alle lokalen volledig van multimedia voorzien. De beperkte toegankelijkheid van de ICT-lokalen verhindert soms een vlotte integratie van de ICT-technologie. Met grote lesgroepen bieden een aantal lokalen onvoldoende ruimte voor activerende werkvormen. De vakgroep kan over een eigen budget beschikken om een aantal materiële noden te lenigen.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Aangestuurd door de schoolleiding streeft de vakgroep naar een grotere interne cohesie die visieverschillen overbrugt en resulteert in campusoverstijgende samenhang. Het opstellen van een vakdossier en van een SWOT-analyse met aansluitend actieplan heeft aan dit ontwikkelingstraject bijgedragen. Resultaten van de groeiende samenwerking zijn de afspraken over evaluatie en leerlijnen, al zijn beide nog voor verbetering vatbaar.
	Het traject dat de vakgroep doorloopt om te evolueren naar een geïntegreerde evaluatie van kennis is een goede basis om de interne cohesie te versterken. Het groeiproces naar meer deskundigheid op dit vlak kan echter nog versnellen indien de vakgroep meer inzet op professionalisering.

4.1.1.5 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie. De leerbegeleiding is goed.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerplandoelstellingen voor lezen en luisteren komen voldoende aan bod. Een variatie in de tekstsoorten is wel voor verbetering vatbaar: prescriptieve en artistiek-literaire teksten komen minder aan bod in de les. Hierdoor laten leraren kansen liggen om ook de interculturele component te versterken. De leerlingen voeren voldoende schrijfopdrachten uit. Het aanbod van oefeningen voor mondelinge interactie voldoet. Voor spreekvaardigheid werkt men te eenzijdig. Daardoor komen de leerplandoelstellingen 1, 2, 3, 7 en 8 weinig aan bod. Wat men aanbiedt, voldoet aan de tekstkenmerken en het vereiste beheersingsniveau.
---	--

De leerlingen van alle basisopties kunnen deelnemen aan het taalbad Frans. Dat is een voorbeeld van goede praktijk: het bevordert de taalverwerving en de interculturele competentie van de deelnemende leerlingen.

De strategieën voor het succesvol uitvoeren van taaltaken worden vooral aangereikt als leertip. Dat is positief. De leerlingen oefenen deze strategieën wel nog niet altijd gericht in.

Kennis oefenen leerlingen in communicatieve contexten. Dat sluit aan bij het leerplan dat een grotere samenhang beoogt tussen kennis en vaardigheden. De leerlingen reflecteren ook over taal en taalgebruik door onder andere het gebruik van actieve werkvormen. Dat komt de leerplanrealisatie ten goede: men daagt zo de leerlingen uit om taalsystemen functioneel toe te passen in bestaande of nieuwe taalsituaties. Het consequent gebruik van het Frans als voertaal versterkt dit proces. In de technisch gerichte basisopties hebben leerlingen de neiging om in het Nederlands te antwoorden.

Het onderwijs biedt heel wat mogelijkheden aan de leerlingen om de vakattitudes te verwerven. Er wordt evenwel nog niet altijd gericht over gereflecteerd met de leerlingen, bijvoorbeeld door middel van zelfevaluatie.

De lessen Frans dragen bij tot het nastreven van een aantal VOET.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is gebaseerd op een combinatie van opdrachten en toetsen voor het dagelijks werk en drie examens per schooljaar. De vakgroep hanteert een verhouding van 50 % voor het dagelijks werk en 50 % voor de examens. 60 % van beide onderdelen gaat naar functionele kennis (reproductie- en transfertopdrachten), 40 % naar creatieve en communicatieve taaltaken. Op die manier probeert de vakgroep Moderne vreemde talen een consistent beleid te voeren volgens het leerplan. Aangezien taaltaken ook doorspekt zijn met reproductie- en transfertopdrachten moet de vakgroep bewaken dat de vaardigheden voldoende doorwegen. De begrippen “reproductie- en transfertopdrachten” zijn voor ouders en leerlingen moeilijk te bevatten. Dit kan een vlotte communicatie verhinderen.

De leraren toetsen veel, weliswaar niet voldoende leerplangericht. Voor lezen en luisteren gebruiken leraren vaak narratieve en informatieve teksten maar nauwelijks of geen prescriptieve en artistiek-literaire teksten. In de lesgroepen met Latijn en Moderne wetenschappen komen alle taaltaken schrijfvaardigheid aan bod. In de technisch gerichte lesgroepen ontbreekt de evaluatie van de leerplandoelstellingen 1 (formulieren invullen), 2 en 3 (tekst of bericht schrijven aan de hand van sleutelwoorden of een voorbeeld). Voor mondelinge interactie is de evaluatie representatief voor de leerplandoelen.

De evaluatie van de spreekvaardigheid voldoet niet. Men evalueert eenzijdig en niet leerplangericht. Daardoor worden de volgende leerplandoelstellingen niet geëvalueerd: 1 (beluisterde en gelezen teksten luidop lezen), 2 (gekende informatie uit informatieve en narratieve teksten meedelen), 3 (een gebeurtenis, een verhaal uit informatieve en narratieve teksten navertellen), 4 (een mening geven), 7 (een verwerkte tekst bondig weergeven) en 8 (een bondig verslag uitbrengen over een gebeurtenis). Wat leraren evalueren, voldoet wel aan de tekstkenmerken en het vereiste beheersingsniveau. Het vormt een uitdaging voor de vakgroep om de spreekvaardigheid evenwichtiger te evalueren.

De recente nascholingen over taaltaken weerspiegelen zich in de examens die kennis en vaardigheden geïntegreerd aanbieden. De toetsen voor dagelijks werk evalueren kennis in beperktere contexten. De vakgroep stelt gezamenlijke examens op wat leidde tot een grotere validiteit en betrouwbaarheid. De vraagstelling van evaluaties is duidelijk: de leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. De vraagstelling van de examens sluit doorgaans aan bij deze uit de lespraktijk. Er is een transparante puntenverdeling op alle toetsen en examens. Afspraken over de evaluatie van vakgebonden attitudes zijn er nog niet. Er zijn wel afspraken over de weging van bepaalde soorten fouten bij examens. De leerlingresultaten liggen in de lijn van de verwachtingen en vertonen geen opvallende schommelingen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De materiële vereisten van het leerplan voldoen. Zo goed als elk lokaal is uitgerust met audiovisuele mogelijkheden en internet. Afhankelijk van het lessenrooster zijn de computerlokalen niet altijd vlot reserveerbaar. ICT wordt voldoende geïntegreerd in de onderwijspraktijk. Leraren gebruiken ondersteunende taalspelletjes en naslagwerken zoals woordenboeken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Een aantal preventieve maatregelen dragen bij tot het optimaliseren van het leerproces. Er is veel aandacht voor de motivatie van de leerlingen. De lessen verlopen doorgaans interactief. Er zijn duidelijke afspraken, studietips, een studeerwijzer en STICORDI-maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Ter voorbereiding van toetsen zijn er herhalingsoefeningen. Vóór de examens krijgen de leerlingen een leerstofoverzicht en remediëringslessen. Na alle toetsen en de examens van december en maart is er een zelfevaluatie waarbij de leerlingen reflecteren over hun eigen prestaties via de portfolio. Sommige leerlingen hebben hierbij wel meer sturing nodig. Het analyseren van relevante informatie en mogelijke ondersteunende initiatieven uit deze zelfevaluaties ontbreekt.

Er is veel aandacht voor reflectie bij de leerlingen over het eigen leerproces: leerlingen gebruiken een zelfevaluatie-instrument onderaan de toetsen en een portfolio met daarin zelfevaluatie, leertips, leerstrategieën, remediëring en peer-evaluatie. Ook de ouderbetrokkenheid staat centraal. Over de doelstellingen van deze tools is er een grote eensgezindheid bij de leraren. Daarentegen mist de aanpak enige doeltreffendheid en gelijkgerichtheid.

De meeste leraren differentiëren. Zij kiezen ervoor om verdiepingsleerstof aan te bieden aan sterkere lesgroepen. Differentiatie is ook merkbaar in de evaluatie van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

De remediëring is behoorlijk uitgebouwd en er wordt kort op de bal gespeeld. De leerlingen kunnen tijdens de pauze of na de les steeds terecht bij de leraren met vragen over de leerstof. Zij kunnen ook gestuurd of gevraagd het lesuur begeleid zelfstandig leren bijwonen. Het is de intentie van de school om het remediërmateriaal beschikbaar te stellen voor alle leerlingen en ouders via het leerlingvolgsysteem. De remediëring betreft wel hoofdzakelijk de kenniscomponent. De remediëring van de tekorten voor de vaardigheden is (te) beperkt. De initiatieven worden zelden geregistreerd en daardoor niet zo doeltreffend opgevolgd.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

Op vraag van het directieteam heeft de vakgroep vorig schooljaar een sterkte-zwakke analyse gemaakt en daaruit voortvloeiend een actieplan dat de leraren dit jaar verder uitwerken. Daaruit blijkt het zelfreflectief vermogen van de vakgroep. Er is op regelmatige basis een collegiale en taaloverstijgende samenwerking, ook met de bovenbouw. Een frequente kwaliteitscontrole van de eigen vakgroep kan helpen om het huidige actieplan en toekomstige te realiseren, om zo te komen tot een grotere gezamenlijke doelgerichtheid. Er zijn nascholingen die de leerplanrealisatie ten goede komen en een positieve impact hebben in het dagelijkse onderwijs bijv. over evaluatie, taaltaken en portfolio. De vakgroep werkt hiervoor samen met de begeleidingsdienst en nascholingscentra.

4.1.1.6 Muzikale opvoeding in de eerste graad A- en B-stroom (leerplannen D/2009/7841/029 en D/2011/7841/020)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het geboden muziekonderwijs maakt gebruik van planningsdocumenten. Leraarafhankelijk vormt het een kader dat richting geeft aan de muzikeducatie. De verschillende categorieën leerplandoelstellingen worden aangeboden. Het evenwicht kan evenwel versterkt worden door het muziekonderwijs sterker te expliciteren vanuit de muzikale omgangsvormen én door het verruimen en verder uitbouwen van de muzieklokalen. Zie ook 'uitrusting'.

Het zingen gebeurt en het repertoire is afgestemd op de lesgroepen. Er is binnen het repertoire voldoende variatie qua onderwerp, taal, muziekgenre en stijl. Er gaat ook aandacht naar houding en ademhaling bij het zingen. Het intoneren wordt niet altijd voldoende bewaakt.

In het leerproces kan het aanbrengen van de functionele muziektheorie sterker vanuit het 'muziek doen' en de muziekbeleving vertrekken.

Het muziekbeluisteren zit vervat in een heldere en kwaliteitsvolle leerlijn. Het luisteraanbod is heel ruim. De fragmenten zijn gedoseerd, de geluidskwaliteit is

prima. De wijze waarop het muziekbeluisteren is uitgewerkt, geeft een degelijke invulling aan de leerplandoelstelling rond de genrevrije benadering van het beluisteren.

Het muziekbeluisteren gebeurt evenzeer vanuit beeldfragmenten. Ook deze zijn gedoseerd, zorgvuldig geselecteerd en goed afgestemd op de lesgroepen. Zowel de inleiding als de nawerking van de beeldfragmenten gebeurt kwaliteitsvol.

Muziek spelen of de instrumentale praxis gebeurt, maar wordt zeer bemoeilijkt door de krappe ruimte van het muzieklokaal. De leerplandoelstellingen 'improviseren' en 'ontwerpen van muziek' worden summier behandeld. De oorzaak hiervan ligt gedeeltelijk, maar niet volledig, bij het te kleine vaklokaal. De leerplandoelstellingen rond het verwoorden of spreken over muziek worden goed behandeld. Dit gebeurt enerzijds via specifieke lesmomenten als het voorstellen van voorkeursmuziek en anderzijds door het systematisch uitbreiden van een 'muziekwoordenschat'. Voorts worden de leerlingen getraind in het verwoorden van de persoonlijke ervaring bij het omgaan met muziek. Het spreekvolume verdient meer aandacht.

Het geheel van de muzikale opvoeding zit goed verankerd in het schoolleven via het participeren aan tal van vakoverschrijdende initiatieven. Op deze manier levert het muziekonderwijs een unieke bijdrage tot de brede en harmonische vorming van de leerlingen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

In overleg tussen de schoolleiding en de leraren is de keuze gemaakt voor permanente evaluatie. Deze keuze is, in het kader van de vakspecifieke leerplanrealisatie, prima. De invulling van de evaluatiepraktijk is nog niet helemaal uitgezuiverd. Vooral het vastleggen van realistisch en meetbare criteria bij de muziekpraxis verdient grondig studiewerk. Bij het schriftelijk evalueren is het gebruik van luisterfragmenten ruim en bijgevolg positief. De inhoud van de schriftelijke evaluaties sluit wel goed aan bij het leerstofaanbod. De kwaliteit van de opmaak van de evaluatiedocumenten is leraarsafhankelijk en is enerzijds keurig en anderzijds ondermaats. De resultaten zijn over het algemeen behoorlijk.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De muziekles gebeurt in een leerlingenvriendelijk klimaat. De interactie binnen de muziekles is behoorlijk en de leerlingen krijgen bevestiging en aanmoediging. Binnen eenzelfde muziekles is er voldoende afwisseling vanuit het hanteren van verschillende muzikale omgangsvormen. Het afsprakenblad bevordert het goed verloop van het muziekonderwijs. De instructie tijdens de les is goed. Voor de taken en opdrachten is eveneens een blad met degelijke instructie en dito taal voorzien. Het inzetten van een elektronisch platform als oefenforum voor de leerlingen is een sterk punt, vooral omdat het de mogelijkheid biedt tot individueel studeren op maat en tempo van de individuele leerling. Het lesmateriaal is voor alle lesgroepen degelijk en grondig uitgewerkt, behalve voor het beroepsvoorbereidend leerjaar. Dit laatste mist samenhang en structuur. Ook de leerondersteuning en het bevorderen van de taalontwikkeling is in verhouding tot het lesmateriaal voor alle andere lesgroepen niet uitgewerkt.

De talenten van de leerlingen die ook muziekles volgen in het deeltijds kunstonderwijs worden vooral gestimuleerd door de talrijke kunstzinnige en

waardevolle initiatieven op schoolniveau. In de eigenlijke muziekles worden hun talenten weinig ingezet. De uitbouw van de muzieklokalen moet deze gemiste kans wegwerken.

Onderwijsorganisatie De school levert inspanningen voor een beheersbare grootte van de lesgroepen in de B-stroom. Voor wat de A-stroom betreft, zijn de lesgroepen soms te groot, gelet op het te kleine muzieklokaal.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Het muzieklokaal eerste graad is veel te klein. Dit vormt een aanzienlijke belemmering voor een dynamisch verloop van het muziekonderwijs. Deze toestand is vooral nefast voor de instrumentale praxis, het improviseren en het ontwerpen van muziek. Het schoolmeubilair is degelijk en ergonomisch. De minimale materiële vereisten zoals in de leerplannen vastgelegd zijn wel aanwezig, maar kunnen niet volwaardig ingezet worden. De school heeft voor haar bovenbouw geïnvesteerd in een muziekwolder. Dit is een inspirerende ruimte die voor de jongeren heel uitnodigend is om artistiek, creatief en muzikaal aan de slag te gaan. Inzake instrumenten is voor deze ruimte aanzienlijk geïnvesteerd in een rockinstrumentarium. De reorganisatie gekoppeld aan de concretisering van de verhuisplannen zal aanzienlijke stimuli bieden voor het vervolg van het muziekleven op school.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering

Er is een beperkt aantal vakvergaderingen, zowel op school als binnen de scholengemeenschap. Uit de verslaglegging blijkt dat de agendapunten vooral handelen over praktische afspraken, het uitwisselen van ervaringen en aspecten betreffende logistiek. De vakgroep biedt voornamelijk geen forum voor leerplanstudie en het bespreken van muziekpedagogische leerprocessen. De participatie aan vakgerichte nascholing is leraarafhankelijk. De opbrengst van gevolgde nascholing voor de muziekeducatie op school, is beperkt.

4.1.1.7 Muzikale opvoeding in aso in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen van de tweede graad aso (leerplan D/2013/010)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het geboden muziekonderwijs maakt gebruik van planningsdocumenten. Deze kunnen nog sterker als ondersteuning bij het muziekonderwijs gebruikt worden. De verschillende categorieën leerplandoelstellingen worden aangeboden. Het evenwicht kan evenwel versterkt worden door het muziekonderwijs sterker te expliciteren vanuit de muzikale omgangsvormen én door het verruimen en verder uitbouwen van de muziekl lokalen. Zie ook 'uitrusting'. Het zingen gebeurt en het repertoire is afgestemd op de lesgroepen. Er is binnen het repertoire voldoende variatie qua onderwerp, taal, muziekgenre en stijl. Het muziekbeluisteren zit vervat in een heldere en kwaliteitsvolle leerlijn. Het luisteraanbod is heel ruim. De fragmenten zijn gedoseerd, de geluidskwaliteit is prima. De wijze waarop het muziekbeluisteren is uitgewerkt, geeft een degelijke invulling aan de leerplandoelstelling rond de genrevrije benadering van het beluisteren. Het muziekbeluisteren gebeurt evenzeer vanuit beeldfragmenten. Ook deze zijn gedoseerd, zorgvuldig geselecteerd en goed afgestemd op de lesgroepen. Zowel de inleiding als de nawerking van de beeldfragmenten gebeurt kwaliteitsvol. De instrumentale praxis gebeurt, maar wordt zeer bemoeilijkt door de krappe ruimte van de leslokalen. De leerplandoelstellingen rond het verwoorden of spreken over muziek worden goed behandeld. Dit geeft mee een invulling aan het taalbeleid

op school.

Het geboden muziekonderwijs bouwt interessante bruggen naar de andere kunsten alsook naar het domein van wiskunde en wetenschap.

Het geheel van de muzikale opvoeding zit goed verankerd in het schoolleven via het participeren aan tal van vakoverschrijdende initiatieven. Op deze manier levert het muziekonderwijs een unieke bijdrage tot de brede en harmonische vorming van de leerlingen. Deze muziekinitiatieven worden met enthousiasme geleid door een lerarenteam.

Uitrusting

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De minimale materiële vereisten zoals in de leerplannen vastgelegd, zijn wel aanwezig, maar kunnen niet volwaardig ingezet worden omwille van de te krappe ruimte. Het schoolmeubilair is degelijk en ergonomisch. De school heeft geïnvesteerd in een muziekzolder. Dit is een inspirerende ruimte die voor de jongeren heel uitnodigend is om artistiek, creatief en muzikaal aan de slag te gaan. Inzake instrumenten is voor deze ruimte aanzienlijk geïnvesteerd in een rockinstrumentarium. De reorganisatie gekoppeld aan de concretisering van de verhuisplannen zal aanzienlijke stimuli bieden voor het vervolg van het muziekleven op school.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Vanuit overleg is de keuze gemaakt voor permanente evaluatie. Deze keuze is, in het kader van de vakspecifieke leerplanrealisatie, prima. De invulling van de evaluatiepraktijk is nog niet uitgezuiverd. Vooral het vastleggen van realistisch en meetbare criteria bij de muziekpraxis verdient grondig studiewerk. Bij het schriftelijk evalueren is het gebruik van luisterfragmenten ruim en bijgevolg positief. De inhoud van de schriftelijke evaluaties sluit wel goed aan bij het leerstofaanbod. De kwaliteit van de opmaak van de evaluatiedocumenten is ondermaats.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

Bij de aanvang van het tweede leerjaar van de tweede graad aso wordt voorzien in het herhalen en oprissen van de leerstof van de eerste graad. Dit is goed en noodzakelijk omwille van het niet voorkomen van muzikale opvoeding in het eerste leerjaar van de tweede graad aso. Binnen eenzelfde muziekles is er voldoende afwisseling vanuit het hanteren van verschillende muzikale omgangsvormen. Het inzetten van een elektronisch platform als oefenforum voor de leerlingen is een sterk punt, vooral omdat het de mogelijkheid biedt tot individueel studeren op maat en tempo van de individuele leerling. Het gebruikte lesmateriaal is heel degelijk en met een aanzienlijke diepgang. De talenten van de leerlingen die ook muziekles volgen in het deeltijds kunstonderwijs worden vooral gestimuleerd door de talrijke kunstzinnige en waardevolle initiatieven op schoolniveau. In de eigenlijke muziekles worden hun talenten weinig ingezet. De voorgelegde planning voor de uitbouw van de muzieklokalen moet deze gemiste kans wegwerken. Een en ander daaromtrent gaat van start eind september 2015.

Professionalisering Deskundigheidsbevordering

Er is een beperkt aantal vakvergaderingen, zowel op school als binnen de scholengemeenschap. Uit de verslaglegging blijkt dat de agendapunten vooral handelen over praktische afspraken, het uitwisselen van ervaringen en aspecten betreffende logistiek. De vakgroep biedt vooralsnog geen forum voor leerplanstudie en het bespreken van muziekpedagogische leerprocessen. De participatie aan vakgerichte nascholing is leraarsafhankelijk. De opbrengst van

gevolgde nascholing voor de muzikeducatie op school, is beperkt.

4.1.1.8 Specifiek gedeelte in bso tweede graad Basismechnica (leerplan D/2006/0279/068)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd en de leraren evalueren op valide wijze. De uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod De leraren bieden nagenoeg alle leerplandoelstellingen aan. De vakgroep besliste om een aantal doelstellingen te behandelen in een vakoverschrijdend project, samen met project algemene vakken. In dat project behandelen ze de cluster rond beroepen in de metaalverwerkende nijverheid en bedrijven in de buurt van de school (doelstelling 1 tot en met 4). Het project is vorig schooljaar goed uitgevoerd, maar het overleg daaromtrent is onvoldoende structureel uitgewerkt om te garanderen dat dit in de toekomst ook zal gebeuren.

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het aanbod is meestal afgestemd op het verwachte beheersingsniveau en spoort bijna overal met het studierichtingsprofiel. Enkele onderdelen bieden de leraren te theoretisch en zonder samenhang in de projecten aan. Een vroeger initiatief om alle theorie en technologie geïntegreerd aan te bieden, is verdwenen. Bij enkele doelstellingen vertrekken de leraren niet vanuit de nood aan theorie om de projecten te kunnen uitvoeren.

Onderwijsorganisatie De grootte van de klasgroepen is geschikt voor hun leeractiviteiten en de meeste praktijken zijn in grote blokken gepland. Dat bevordert de efficiënte aanwending van de onderwijstijd. De gewoonte om één leerling als magazijnier aan te duiden heeft als resultaat dat deze leerling bijzonder weinig actief aan het lesverloop participeert gedurende vele opeenvolgende uren.

*Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen*

Uitrusting De school beschikt over een voldoende uitgebreid machinepark en de klas waar leerlingen van het eerste leerjaar werken, is goed uitgerust voor hun projecten. Niet alle machines zijn echter uitgerust met de juiste veiligheidsvoorzieningen. De school voorziet ook niet op een gepaste manier in gehoorbescherming. De verlichtingsarmaturen in de ateliers zijn niet afgeschermd waardoor de leerlingen gevaar lopen wanneer ze lange profielen hanteren. Daardoor staat de realisatie van de cluster leerplandoelstellingen rond veiligheid sterk onder druk (doelstelling 17 tot en met 23).

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De ICT-uitrusting in de vaklokalen voldoet. De leraren zetten ze ook doelgericht in om hun lessen te ondersteunen. In de kleine magazijnen zijn nog geen geschikte ICT-middelen voorzien om de leerling-magazijniers aan de slag te houden met een opdracht.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

De school koos voor permanente evaluatie voor dit structuuronderdeel. Bijna alle onderwijsdoelstellingen komen effectief aan bod in de evaluatie en met het juiste gewicht. De leraren maken gebruik van evaluatiefiches die ruimte bieden voor zelfevaluatie. Het is een transparante manier van werken die het leerproces stimuleert. Bijna alle doelstellingen worden op het juiste beheersingsniveau getoetst.

De leerlingen krijgen op het eind van elke periode nog een grote praktijkproef die ongeveer voor de helft van het totale aantal punten meetelt. Deze resultaten verrekenen de leraren met de andere cijfers van de permanente evaluatie. In die grote praktijkproef toetsen de leraren dezelfde vaardigheden en kennis van technologie die al de hele periode geëvalueerd werden. Deze momentopname krijgt veel meer gewicht dan ze verdient en zet het concept permanente evaluatie op de helling. Het is ook nauwelijks een meerwaarde in de sturing van het leerproces van de leerlingen.

Leerbegeleiding
*Preventief
 Curatief*

De leraren slagen erin om voor een efficiënte differentiatie te zorgen in de praktijk- en technologielessen zodat zowel de zwakkere als de sterkere leerlingen voldoende kansen krijgen. Zij beschikken over een ruim portfolio van uitbreidingsoefeningen en beheren 'werken voor derden' met een systeem van opdrachtbonnen. Die gebruiken zij om leerlingen die voorop lopen uit te dagen.

De meeste cursussen en de projectbundels zijn goed gestructureerd en verzorgd uitgewerkt. Ze zijn goed afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De projectopdrachten zijn helder geformuleerd. Het lerarenteam heeft aandacht voor correct en toegankelijk taalgebruik. De leraren geven mondelinge uitleg aan de machines om de veiligheidsaspecten concreet toe te lichten. De zorg voor het voeren van een talenbeleid vormt geen structureel aandachtspunt, maar impliciet zijn alle leraren hiermee begaan.

De vakgroep besliste recentelijk om de projectbundels terug te splitsen in praktijkbundels en een afzonderlijke technologiebundel. Dat druist in tegen het idee van een hechte samenhang en een goede integratie van kennis en vaardigheden, zoals beschreven is in het leerplan. Het leerboek voor theorie is goed gestructureerd. Doordat de leraren niet steeds kritisch selecteren uit het leerboek wijkt de lesinhoud soms af van wat minimaal nodig is om de opdrachten uit te voeren.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
 Vorming*

Er is frequent informeel overleg over organisatorische en pedagogisch-didactische thema's. Het formeel overleg in de vakgroep resulteert echter niet in kwaliteitsgaranties. Zo zijn er onvoldoende waarborgen voor een gestage verbetering van de leermiddelen, het aanbod en de evaluatie. De verslagen van de vergaderingen zijn in hoofdzaak een aanwezigheidslijst.

4.1.1.9 Specifiek gedeelte in tso derde graad Mechanische vormgevingstechnieken (leerplan D/2010/7841/028)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De evaluatie is valide en de uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod Bijna alle leerplandoelstellingen worden effectief en op het juiste beheersingsniveau aangeboden. Een aantal leerplandoelstellingen rond beroeps- en studiekeuzen horen de leraren in het gehele aanbod te behandelen, maar de leerlingen zijn er bijna uitsluitend tijdens de stage mee bezig. Daarom slagen ze er nauwelijks in om deze cluster doelstellingen met de juiste diepgang te behandelen. De geplande lijst van stageactiviteiten geeft niet duidelijk genoeg weer wat de verwachtingen zijn voor een stagegever. Dit document speelt niet de juiste rol in het overleg voorafgaand aan de stage.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De onderwerpen van de geïntegreerde proef (gip) zijn doelmatig gekozen in functie van het studierichtingsprofiel. De gip zorgt voor samenhang in het aanbod in het tweede leerjaar. In het eerste leerjaar worden een aantal inleidende onderwerpen nog losstaand gegeven, maar geleidelijk aan creëren de leraren meer samenhang via de praktijkprojecten.

Uitrusting De school beschikt over actuele leermiddelen om de lessen te ondersteunen. Het machinepark is voldoende uitgebreid, maar hier en daar ontbreken de nodige veiligheidsvoorzieningen aan de machines. Zo komt de realisatie van de cluster leerplandoelstellingen rond preventie (8 tot 14) onder druk te staan.

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De school beschikt in de vaklokalen over een goede ICT-uitrusting voor de realisatie van de onderwijsdoelstellingen. De leraren zetten de aanwezige uitrusting goed in om de leerplanrealisatie te ondersteunen.

Evaluatiepraktijk De opdrachten zijn afgestemd op het voorgeschreven beheersingsniveau als het om vaardigheden en vakgebonden attitudes gaat. De leerlingen zijn betrokken bij de evaluatie en nemen hun eigen leerproces voldoende in handen. De criteria zijn duidelijk. Bij enkele grote toetsen van technologie vragen de leraren nog soms zuivere kennisreproductie terwijl het leerplan toepassen en toelichten verwacht.

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

Het evaluatieformulier voor de stage biedt ruimte om vaardigheden te quoteren die aan bod zijn gekomen. Stagegever en –begeleider evalueren ook een aantal attitudes. Het huidige formulier is echter niet geschikt om alle doelstellingen te beoordelen waar leerlingen uitsluitend tijdens de stage aan werken.

De school koos voor permanente evaluatie voor het hele specifiek gedeelte. De indeling van de evaluatie hangt af van het deelvak. Er is geen overleg in de vakgroep om die evaluatiepraktijk af te stemmen op elkaar en op de noden van de leerlingen.

Soms rapporteren de leraren de scores op productcriteria op het eind van het semester. Ze verrekenen die resultaten dan samen met de permanente evaluatie van de vakattitudes van de voorbije maandrapporten. Een dergelijk uitstel van die beoordeling spoort niet met het idee van permanente evaluatie.

Voor andere deelvakken is er een toets op het eind van het semester. Daarin worden dan opnieuw dezelfde vaardigheden of kennisdoelstellingen getoetst als bij de permanente evaluatie. Het is niet duidelijk wat de impact van die grote toets is. Doordat elke leraar zonder overleg binnen de vakgroep een gewicht toekent aan deze toets, komt de transparantie en het evenwicht van de evaluatie in gevaar.

Rapporteringspraktijk
Leerondersteunend
Transparantie

Het rapport geeft overwegend cijfermateriaal. Het volledige specifieke gedeelte verdeelt de school in zeven rubrieken met de naam van de leraar erbij, maar zonder verdere toelichting. De grote hoeveelheid cijfermateriaal maakt het moeilijk om het belang of de betekenis van een cijfer te begrijpen.

Ouders en leerlingen vinden bijna geen commentaar op de rapporten, zelfs niet bij ernstige en onverwachte tekorten. De leraren geven geen concrete duiding van de tekorten en geen mogelijkheden om te remediëren.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het studiemateriaal bestaat voor een groot deel uit syllabi. De vormgeving verschilt per deelvak. Soms bestaat een bundel uit kopieën van verschillende bronnen. Veel bronnen zijn nog 'manuscripten' die jaar in jaar uit gekopieerd worden zonder dat de leraren zich bezinnen over de bruikbaarheid. Het geheel is onvoldoende gestructureerd en de vormgeving staat ver af van de hedendaagse mogelijkheden van tekstverwerking. De leerlingen verwerven zo niet de noodzakelijke leercompetenties om zelfstandig te leren.

De leraren zorgen voor remediëring en geven feedback aangepast aan de noden van alle leerlingen. Er is geen reflex om die remediëringsinspanningen te formaliseren om kwaliteit te borgen. Zo maakt het leerlingvolgsysteem bijna geen enkele melding van remediëring. De leerlingbegeleider kan de doeltreffendheid niet opvolgen. Hij kan niet tijdig een groeiende nood aan studiebegeleiding bij de leerlingen signaleren om bijkomende ondersteuning te geven.

Personeelsorganisatie
Opdrachtenverdeling

Frequente wissels in de opdrachtverdeling hebben een zekere hoeveelheid expertise doen verdwijnen uit de vakgroep. In de ontwikkeling van het studiemateriaal zit geen constante groei. De vakgroepwerking is niet van zodanige aard dat ze die overdracht van taken naar de nieuwe leraren kan realiseren zonder verlies aan continuïteit. Ondanks de aanwezige competenties blijven de realisaties beperkt tot een paar voorzichtige en geïsoleerde pogingen om de syllabi te updaten.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Er is genoeg informeel overleg. Het formele deel van de vakgroepwerking mist doeltreffendheid. De verslaggeving is beperkt tot routineus herhaalde items, zonder dat er sporen zijn van doortastend overleg over didactische of pedagogische thema's. De directie rekent op de vakgroep om noden aan

nascholing in kaart te brengen. Zij slagen daar voldoende in. Voorstellen om na te scholen beantwoordt de school meestal positief.

4.1.1.10 Specifieke vorming in bso derde graad in de studierichting Elektrische installaties (leerplan D/2013/7841/017)

Voldoet

De leerlingen bereiken de meeste leerplandoelstellingen op het juiste beheersingsniveau. De leraren bieden theoretische en praktische vaardigheden voldoende in samenhang en evenwichtig aan. De materiële uitrusting is volledig.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Om het leerplan te realiseren, ontwikkelde de vakgroep een project “Kleine en middelgrote onderneming” (KMO). De leerlingen behandelen dit in kleinere deelprojecten. Ze bestuderen daarbij alle facetten van elektriciteit(svoorziening) in een KMO. De moeilijkheidsgraad en de mate van zelfstandig werken vergroten naarmate de leerling vordert doorheen de graad. De leraren hebben veel aandacht voor theoretische achtergronden, logisch en conceptueel denken. Hierdoor ligt het niveau van de opleiding boven het beheersingsniveau dat het leerplan minimaal verwacht.

De leraren besteden veel aandacht aan de geïntegreerde proeven. De realisaties zijn complex en sluiten aan op het leerplan en het studierichtingsprofiel. De bundels ervan zijn beknopt, maar volledig. De meeste bundels zijn een goede weergave van hoe de leerling vanuit verschillende vakken geïntegreerd werkte aan een technische realisatie. Sommige bundels bevatten evenwel te veel herhalingen van cursusinhouden.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

De sterke band van de school met het lokale bedrijfsleven leidt tot veel mogelijkheden qua stages. Voor deze stages en ook voor de geïntegreerde proeven werkte de vakgroep een duidelijk kader uit. De leerlingen weten wat de leraren van hen verwachten. Stagebedrijven krijgen zo ook een goed zicht op hun rol en wat de school van hen verwacht.

De leerlingen besteden veel tijd aan hun geïntegreerde proef. De combinatie hiervan met veel inleef- en herhalingsoefeningen zorgt voor druk op de leerplanrealisatie. Dit leidt ertoe dat enkele leerplandoelstellingen niet op het voorgeschreven beheersingsniveau aangeboden worden.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk voldoet nipt.

De leraren evalueren veel kennisgericht. Dit vloeit voort uit afspraken binnen de school en hun aandacht voor theoretische achtergronden. Op deze evaluaties vermelden de leraren de puntenverdeling. Dat is transparant. Ze is echter soms onlogisch en onevenwichtig doordat belangrijke leerplandoelstellingen op minder punten staan dan ondergeschikte doelstellingen. Ook zijn de vragen niet steeds duidelijk en eenduidig gesteld, waardoor meerdere juiste antwoorden mogelijk zijn. De modelantwoorden/verbetersleutels houden hiermee echter geen rekening. In combinatie met de wijze waarop sommige kennisevaluaties verbeterd worden, vormt dit geen goede basis voor het geven van waardevolle feedback aan de

leerling over zijn leerproces.

Voor de evaluatie van praktische vaardigheden hanteren enkele leraren een systeem uitgaand van drie pijlers: een vijftal vakspecifieke attitudes (die regelmatig veranderen), het procesmatig gedeelte van hoe een leerling tot een realisatie komt, en het uiteindelijke product (de realisatie). Daarbij valt op dat het proces duidelijk meer gewicht krijgt dan het product. De leraren voerden deze aanpak in vanuit hun eigen beroepservaring en na overleg met de bedrijven uit de omgeving.

In de evaluatie van attitudes en het procesmatig gedeelte mengen leraren vakspecifieke en schoolse attitudes. Hierdoor lopen ze het risico de resultaten te vertekenen, omdat niet-vakspecifieke attitudes geen leerplandoelstellingen zijn.

De evaluatie van de geïntegreerde proeven stoelt in belangrijke mate op een document met indicatoren, vertaald in duidelijk waarneembaar gedrag en gekoppeld aan een ruimte waarbinnen een leerling punten kan krijgen. Dit document vormt een goede basis voor de evaluatie. De objectiviteit ervan wordt enigszins beperkt doordat sommige vertalingen naar waarneembaar gedrag niet helder zijn en de ruimte voor het geven van punten te veel vrijheid voor interpretatie laten.

De evaluatie van de stages verloopt veelal transparant, objectief en met betrokkenheid van alle deelnemers (leerlingen, leraren en bedrijven).

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leerbegeleiding in de studierichting verloopt doelgericht. De leraren werken nieuwe leerlingen bij tijdens de middagpauze of buiten de lesuren. Uitzonderlijk mag een leerling afwijken van zijn lessenrooster om in de praktijklokalen extra oefeningen te maken. De leraren hebben oog voor de snelheid waarmee elke leerling vaardigheden ontwikkelt. Opdrachten worden ingekort of uitgebreid, opdat de leerlingen gezamenlijk doorheen het project KMO vorderen en de geplande leerplandoelstellingen realiseren.

De leraren hebben aandacht voor STICORDI-maatregelen in geval van leermoeilijkheden. De effectiviteit van genomen maatregelen wordt structureel opgevolgd, om tot een zo goed mogelijke aanpak te komen.

Het cursusmateriaal bestaat uit leerboeken en kopieën. In de leerlingenbundels is dit materiaal meestal niet goed georganiseerd terug te vinden. Dat bemoeilijkt het leerproces van de leerling door een gebrek aan structuur en overzicht.

Tijdens de praktijklessen treedt de leraar meestal als coach op. Leerlingen doen vaak aan begeleid zelfstandig leren, coöperatief leren en peer teaching. Deze werkwijze sluit aan bij de verwachtingen van het leerplan omtrent teamgeest en communicatie.

Ondanks de doelgerichte leerbegeleiding en de centrale plaats die de leerling inneemt in het leerproces, investeren de leraren weinig in de vakoverschrijdende eindterm 'leren leren'. Ze laten kansen liggen om leerlingen vertrouwd te maken met het formuleren van hypothesen bij problemen, het nadenken over verschillende oplossingswijzen en het afwegen ervan op haalbaarheid.

De leraren hebben aandacht voor de taalontwikkeling van de leerlingen. Ze stellen open vragen om de communicatie te bevorderen en moedigen leerlingen aan om de vaktaal correct te gebruiken. Uit de leerlingendocumenten (evaluaties, notities, opdrachten- en stagebundels) en de lesobservaties blijkt dat de leerlingen de technische begrippen meestal correct gebruiken.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De materiële uitrusting is volledig. De beperkte vloeroppervlakte in sommige lokalen begrenst de leraren in de werkvormen die zij kunnen hanteren en het actief leren door de leerlingen.

Leerlingen werken regelmatig met ICT-toepassingen. Het gebruik van ICT gebeurt vooral binnen de deelvakken en weinig geïntegreerd. De wijze waarop de lesopdrachten toegekend worden en beperkingen in de beschikbaarheid van ICT-lokalen is hier mee de oorzaak van.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakgroep overlegt regelmatig, zowel formeel als informeel. Daarbij heeft ze aandacht voor zowel organisatorische als didactische onderwerpen. De systematische reflectie over genomen maatregelen voor leerlingen met leerproblemen is een sterk punt.

De leden van de vakgroepen hebben weinig aandacht voor algemene didactische nascholingen. Ze scholen wel heel regelmatig bij binnen hun (technisch) vakgebied en delen de opgedane inzichten en inhoud via de vakgroep en het elektronische platform. Ze vertalen die eveneens snel naar hun lessen en cursusmateriaal.

4.1.1.11 Specifieke vorming in tso derde graad in de studierichting Industriële Onderhoudstechnieken (leerplan D/2012/7841/060)

Voldoet

De leerlingen realiseren de meeste leerplandoelstellingen. De materiële uitrusting is volledig.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De school kiest in dit leerplan voor het toepassingsgebied "industriële processen".

Het onderwijsaanbod is zo goed als volledig. De leraren hanteren een krachtige projectmatige en geïntegreerde aanpak. De opdrachten waaraan de leerlingen werken, vertrekken vanuit een gesloten vraag. Dit sluit aan bij wat het leerplan verwacht. Een uitgebreid aanbod aan inleef- en herhalingsoefeningen leidt tot druk op de leerplanrealisatie. De doelstellingen over het gebruik van catalogi krijgen onvoldoende aandacht. Binnen enkele van de verplichte clusters is het aanbod van "analyse en technologische toelichting" en "onderhoud" niet steeds evenwichtig.

De leerlingen realiseren alle doelstellingen omtrent werkplekieren. Dit werkplekieren is realistisch, praktijkgericht en het sluit aan bij de studierichting.

Curriculum Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i>	De sterke band van de school met het lokale bedrijfsleven leidt tot veel mogelijkheden qua werkplekieren. Hiervoor werkte de vakgroep een duidelijk kader uit. De leerlingen weten wat de leraren van hen verwachten. Meewerkende bedrijven krijgen zo ook een goed zicht op hun rol en wat de school van hen verwacht.
	In het lessenrooster zijn de lessen niet steeds gepland in blokken, wat kan leiden tot een minder efficiënt leerproces. De leraren lossen dit op door uren te groeperen en met wisselroosters te werken.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk sluit aan op het onderwijsaanbod, is evenwichtig en zo goed als volledig. In de praktijkevaluaties gebruiken de leraren doordachte instrumenten op basis van indicatoren. De schoolse en vakspecifieke attitudes lopen echter door elkaar. Hierdoor lopen de leraren het risico de resultaten te vertekenen, omdat niet-vakspecifieke attitudes geen leerplandoelstellingen zijn. Ook zijn de indicatoren nog niet eenduidig vertaald naar concreet en waarneembaar gedrag, waardoor de link tussen de prestaties van de leerling en de toegekende punten niet steeds duidelijk is.
	De evaluatie van het werkplekieren gebeurt gespreid, met een belangrijke mate van zelfevaluatie door de leerling. De bedrijven hebben enige inspraak in de evaluatie van de leerling en de school vraagt hen ook feedback over de organisatie van het werkplekieren.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De studierichting kent een zeer diverse instroom met sterke verschillen qua beginniveau. De leraren investeren daarom in een goede beginsituatieanalyse van waaruit ze leerlingen op een gepaste wijze bijwerken. Daarbij hebben de leraren aandacht voor STICORDI-maatregelen in geval van leermoeilijkheden. De effectiviteit van genomen maatregelen wordt structureel opgevolgd, om tot een zo goed mogelijke aanpak te komen.
	De leraren maken vooral gebruik van gekopieerd cursusmateriaal. In de leerlingenbundels is dit materiaal meestal niet goed georganiseerd terug te vinden. Dit bemoeilijkt het leerproces van de leerling door een gebrek aan structuur en overzicht. Ook moeten de leerlingen nog veel eigen notities maken van theoretische inhouden. Dat leidt hun aandacht af van de inhoud van de lessen.
	Tijdens de lessen treden de leraren bijna altijd op als coach. De leerlingen leren hoofdzakelijk zelfstandig, coöperatief en doen aan peer teaching. Dat is een krachtige invulling van de verwachtingen van leerplan voor communicatie en zelfstandig leren.
	Ondanks de doelgerichte leerbegeleiding en de centrale plaats die de leerling inneemt in het leerproces, hebben de leraren weinig aandacht voor de vakoverschrijdende eindterm 'leren leren'. Ze laten kansen liggen om leerlingen vertrouwd te maken met het formuleren van hypothesen bij problemen, het nadenken over verschillende oplossingswijzen en het afwegen ervan op

haalbaarheid.

De leraren zetten in op taalvaardigheidsontwikkeling. Ze stellen open vragen om de communicatie te bevorderen en laten leerlingen gezamenlijk aan projecten werken. De leerlingen gebruiken spontaan de juiste technische begrippen. Zowel de technische moeilijkheidsgraad als de vaktaal tijdens de realistische praktijkopdrachten sluiten aan bij de beroepsactiviteiten waartoe de leraren de leerlingen opleiden.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over een kwalitatieve, volledige en hedendaagse uitrusting die een praktijkgerichte vorming ondersteunt. De beperkte vloeroppervlakte in het meest gebruikte lokaal begrenst de leraren in de werkvormen die zij kunnen hanteren en het actief leren door de leerlingen.

De leerlingen kunnen gebruikmaken van voldoende computers voor het tekenen van schema's en voor simulaties binnen de verschillende clusters die het leerplan vooropstelt. Het gebruik van ICT is in de lessen voldoende geïntegreerd.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep overlegt regelmatig, zowel formeel als informeel. Daarbij heeft ze aandacht voor zowel organisatorische als didactische onderwerpen. De systematische reflectie over genomen maatregelen voor leerlingen met leerproblemen is een sterk punt.

De leden van de vakgroepen hebben weinig aandacht voor algemene didactische nascholingen. Ze scholen wel heel regelmatig bij binnen hun (technisch) vakgebied en delen de opgedane inzichten en inhoud via de vakgroep en het elektronische platform. Ze vertalen die eveneens snel naar hun lessen en cursusmateriaal.

4.1.1.12 TV elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica in tso derde graad Elektromechanica (leerplan D/2012/7841/045)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is valide en de uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het specifiek gedeelte is één geïntegreerd vak dat de school 'elektromechanische processen' noemt. Het aanbod is verdeeld over een aantal deelvakken, maar is voldoende volledig.

Het leerplan stipuleert een pragmatische aanpak waarbij theorie en technologie aangereikt worden met als doel een elektromechanische realisatie correct te analyseren. Die aanpak hanteren niet alle leraren van de vakgroep.

Het deelvak 'projecten' in het eerste leerjaar laat de leerlingen toe om geleidelijk meer zelfgestuurd te werken volgens het technologisch proces. De inhoud van dit deelvak beperkt zich veeleer tot leerstof automatisering en vormt niet de ruggengraat van alle deelvakken van 'elektromechanische processen'. Er blijven nog te veel schotten tussen de deelvakken. De leerlingen leren nog te veel zonder duidelijk doel. Zij reproduceren beschrijvingen en voeren routineuze berekeningen uit.

In de tweede leerjaar moet de geïntegreerde proef voor de horizontale samenhang zorgen, maar ook deze opdracht blijft beperkt tot een automatiseringsproject met een minimale inbreng van deelvakken als ‘analyse machine-elementen’ of ‘theoretische mechanica’.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De grootte van de klasgroepen is geschikt voor hun leeractiviteiten en er zijn nergens samenzettingen. De projectlessen staan parallel gepland met die van hetzelfde leerjaar van een andere studierichting. Door de ‘open-deur-politiek’ van de betrokken leraren voeren de leerlingen ook klasoverschrijdende opdrachten uit. De leerlingen kunnen zo voordeel halen uit alle competenties van de leraren die de verschillende klassen begeleiden.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende actuele infrastructuur voor de realisatie van mooie leeractiviteiten. De leraren zetten het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de onderwijsdoelstellingen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie gebeurt op twee manieren. De deelvakken met een groot aandeel theorie gebruiken een gespreide evaluatie van taken en toetsen. Na elk semester krijgen de leerlingen hiervan een examen. Voor projectwerk, labo’s en technisch tekenen evalueren de leraren permanent. Dit geheel biedt een evaluatie die voldoende evenwichtig is en laat het grootste deel van de leerplandoelstellingen aan bod komen. De opdrachten peilen naar het juiste beheersingsniveau. De leerlingen zijn vertrouwd met de manier van evalueren. Op de examens staat de puntenverdeling bij elke vraag. Het geheel is transparant voor de leerlingen.

Rapporteringspraktijk
Leerondersteunend
Transparantie

De informatie in de rapporten is overwegend cijfermateriaal. De rapportcommentaren zijn beperkt. Vaak zijn het aanmoedigingen of algemene vermaningen. Soms ontbreken commentaren bij zelfs ernstige tekorten. Zelden worden er remediëringsoopdrachten of –uitnodigingen gegeven of duiden de leraren concreet aan waar de tekorten hun oorzaak vinden. De directie koestert de ambitie om met de mogelijkheden van het elektronisch puntenboek aan de slag te gaan. Zo hoopt zij een oplossing te bieden aan de vastgestelde problemen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren geven mondelinge uitleg aan de machines en de labo-uitrusting om de veiligheidsaspecten concreet toe te lichten. De leraar hanteert een voor de leerlingen toegankelijk taalgebruik. De leraren besteden tijdens de lessen voldoende aandacht aan het verwerven van vaktaal.

Het studiemateriaal is onvoldoende gestructureerd en niet steeds afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De leerlingen gebruiken overwegend gekopieerde bundels die vaak onaantrekkelijk zijn van vormgeving, soms nog handgeschreven. Het is een onsamenhangend geheel dat het leerproces onvoldoende faciliteert. Niet alle leraren gebruiken activerende werkvormen. Wanneer de leerlingen niet bezig zijn met individueel werk zoals projectwerk, labo of tekenen zijn er weinig vormen van doordachte differentiatie zichtbaar.

De leraren geven vaak feedback tijdens de uitvoering van individuele opdrachten. Wanneer tekorten zichtbaar worden, nodigen zij de leerlingen ook uit voor remediërslessen. Daar zijn maar heel weinig sporen zichtbaar van in het leerlingvolgsysteem of in de rapporten. Het blijft afhankelijk van persoonlijke initiatieven. Deze manier van werken biedt weinig kwaliteitsgaranties op een doeltreffende remediëring.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep beschikt over een grote expertise op vakinhoudelijk vlak. De leraren werken niet steeds voldoende hecht samen om een volgehouden verbetering van een waardevol aanbod te garanderen. De verslagen van de vakgroep tonen aan dat ze zich buigen over organisatorische, maar ook over pedagogisch-didactische thema's.

Overleg
Vorming

4.1.1.13 VOET

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET/VOOD bij haar leerlingen na.

Doelgerichtheid De beleidsvoering voor het vakoverschrijdend werk vertrekt vanuit een visie die sterk en collegiaal is voorbereid en vanuit een dialoog tussen de schoolleiding en de leraren is vastgelegd. Deze visie is onder meer geënt op het pedagogisch project van de school en op de algemene beleidsaccenten. De visie is evenzeer het resultaat van de eigen schoolcultuur. Ook deze vormt een waardevolle bron voor de realisatie van het actueel vakoverschrijdend werk.

De leraren zijn over het algemeen goed vertrouwd met het kader waarbinnen zich de vakoverschrijdende werking afspeelt. De reden hiervoor is dat veel vakoverstijgende initiatieven organisch groeien en zo vanuit het lerarenteam worden opgestart zonder dat deze van bovenaf worden opgelegd. De planning zit grotendeels in de handen van de coördinatoren en de schoolleiding. Samen met de schoolleiding wordt met zorg toegezien op een evenwichtige spreiding over de drie vestigingsplaatsen en een goede verkaveling over studierichtingen, graden en leerjaren. Evenzeer probeert men om via de vakoverschrijdende werking bruggen te bouwen tussen de drie schoollocaties. Dit gebeurt door een aantal grote projecten die zich richten tot alle leerlingen. De communicatie over de planning van het vakoverschrijdend werk gebeurt via verschillende kanalen en is degelijk.

Ondersteuning De organisatiestructuur functioneert adequaat. De schoolleiding volgt de inspanningsverplichting rond VOET/VOOD goed op en interpreteert dit als een belangrijk segment binnen de volledige schoolwerking. De opstart van het elektronisch schoolplatform heeft de reflectie over de verbinding tussen het vakkenonderwijs en de VOET/VOOD verstevigd. Ook de leerlingenraden hebben een beluisterde stem als het over de realisatie en evaluatie van vakoverschrijdende initiatieven gaat. De schoolleiding stimuleert nieuwe initiatieven en projecten. De schoolleiding heeft een goed zicht op de vele talenten van het lerarenteam die ook bij het vakoverschrijdend werk worden

aangeboord.

- Doeltreffendheid** De doeltreffendheid van de vakoverschrijdende vorming gebeurt voor projecten overwegend door evaluaties van de betrokkenen. Deze leiden, indien nodig, tot bijsturing. Het screenen van de doeltreffendheid van VOET/VOOD aan het vakkenonderwijs vertoont aanzienlijke verschillen en stemt veelal overeen met de dynamiek van de vakgroep. Voorts is het aangewezen om bij het heel ruim aanbod van vakoverschrijdend werk ook zorgzaam om te springen met de draagkracht van schoolleiding en lerarenteam.
- Ontwikkeling** Voor een aantal initiatieven en projecten die sterk de VOET- en VOOD-werking onderbouwen, volgen individuele leraren of afgevaardigden van vak- of werkgroepen gerichte vorming. De schoolleiding onderstreept binnen de vakoverschrijdende vorming sterk het ruime engagement van veel leraren. De schoolleiding wil dit engagement koesteren en gaat daar respectvol en dankbaar mee om. Deze attitude draagt aanzienlijk bij tot een positieve ontwikkeling gericht op het aanhouden van een kwaliteitsvolle vakoverschrijdende werking als hoeksteen van een specifieke schoolcultuur.
- Uitvoering** Lichamelijke gezondheid en veiligheid
- De meerderheid van de eindtermen/ontwikkelingsdoelen wordt met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd. Deze context wordt zorgvuldig uitgewerkt met goed afgestemde initiatieven voor de verschillende onderwijsvormen en graden. Uit de aanzienlijke lijst van activiteiten en projecten blijkt vooral de realistische kijk van het lerarenteam gekoppeld aan het ijveren voor een inspirerende en eigentijdse invulling. De verhouding tussen deze specifieke VOET/VOOD die vanuit het vakkenonderwijs of via initiatieven en projecten worden behandeld, is evenwichtig. Een aantal initiatieven geeft overigens invulling aan meerdere contexten. Doorheen de vele initiatieven wordt ook het prijskaartje voor de individuele leerling bewaakt.
- Uitvoering** De socio-culturele samenleving
- Alle eindtermen/ontwikkelingsdoelen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. Deze context is sterk verweven met de schoolcultuur en zit verankerd in het onderwijs van een ruim aantal vakken. In elke graad slaagt men erin om de talrijke en uiteenlopende initiatieven en projecten te verbinden met een aantal leerplandoelstellingen van verschillende vakken. Uit gesprek blijkt dat bij het lerarenteam een ruim engagement leeft om via de talrijke werkgroepen mee te bouwen aan de realisatie van deze context. De school waakt ook over een graduele opbouw doorheen de zesjarige school bij de uitvoering van deze context. Heel wat initiatieven en projecten worden door de leerlingen geëvalueerd. De resultaten zijn veelal positief en bevorderen het welbevinden op school. Tot slot mag gesteld worden dat een aantal initiatieven inspirerend en uniek zijn. Op deze wijze wordt tussen alle participanten een grote verbondenheid bewerkstelligd.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Externe deskundigen voeren regelmatig de verplichte controles uit en de school vult deze aan met eigen controles, rondgangen en opmerkingen van personeel. Daardoor kent de school de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waarin zij de leerlingen onderwijst en begeleidt.

Het globaal preventieplan en het jaaractieplan vormen de kern van het risicobeheersingssysteem. Zij steunen op een zeer volledig klassement. De school dient er wel over te waken dat zij alle vastgestelde opmerkingen en tekorten onverminderd overneemt in haar risicobeheersing, teneinde een allesomvattende aanpak te garanderen.

Vanuit haar plannen werkt de school de tekorten weg, compenseert ze of plant de uitvoering daarvan. Deze elementen plant de school concreet en realistisch waardoor we kunnen aannemen dat de uitvoering zal volgen. Tijdens de doorlichting werkte de school nog enkele tekorten weg.

De school onderneemt acties om haar personeelsleden te laten bijdragen aan de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op de school. Zo voeren leraren regelmatig zelf rondgangen uit. Door een gebrekkige vorming is de effectiviteit ervan eerder beperkt.

De school verwacht van de leraren en leerlingen een correcte veiligheidsattitude. De meeste leraren op campus Schuttershof leveren effectief inspanningen om veilig aan de slag te gaan met hun leerlingen in het verouderd machinepark. In de werkplaatsen lassen en mechanica zijn het dragen van de persoonlijke beschermingsmiddelen en het gebruik van de collectieve beschermingsmiddelen aandachtspunten, teneinde een veilige en gezonde leeromgeving te garanderen.

In de school staan sommige kolomboormachines niet stevig gemonteerd. Niet bij alle machines zijn veiligheidsinstructiekaarten beschikbaar. Tijdens de doorlichting bleek dat de school hiermee bezig was. Inzake het verouderd machinepark legde de directie een renovatie- en uitbreidingsdossier voor waarin ze het werkhuis mechanica verhuist en het machinepark uitzuivert.

Het blijft belangrijk dat de school inzet op het vrijhouden van nooduitgangen, zowel bij de inrichting van de lessen als de uitvoering van renovatiewerken.

Op elke campus zijn opstappen, lage plafonds en/of oneffenheden. De school maakt er werk van om die allemaal duidelijk te markeren. Tijdens de doorlichting werden nog ontbrekende signalisaties aangebracht. Hoewel niet alle campussen vlot bereikbaar zijn voor mensen met beperkte mobiliteit, voorziet de school waar nodig in compenserende maatregelen.

Op alle campussen zijn voldoende toiletten. Op campus Schuttershof dient de school de strikte scheiding van de toiletten voor leraren en leerlingen, mannen en vrouwen te optimaliseren.

Sommige toiletten kunnen niet langs buiten geopend worden in geval van nood. Hierdoor voldoet deze situatie niet aan de regelgeving. De school stelde tijdens de doorlichting een afdoende oplossing voor die concreet en realistisch is.

Niet alle campussen beschikken over een EHBO-lokaal. De school neemt meestal gepaste maatregelen. Enkel voor campus Schuttershof, waar de verzorging gebeurt in het lokaal waar ook het kopieertoestel staat, volstaat de regeling niet. Een risicoanalyse of overleg met de arbeidsgeneesheer hierover ontbreekt.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de preventieadviseur en de externe dienst, blijkt dat er meerdere tekorten werden opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid, en gezondheid en hygiëne. De meeste van deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting opgelost of gecompenseerd.

De vaststellingen in documenten van deskundigen stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Bijkomend viel het tijdens de doorlichting op dat in campus Begijnhof enkele lokalen onvoldoende comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. De directie is zich bewust van deze problematiek, ook in het licht van de stijgende inschrijvingen. Ze plant gesprekken op gemeentelijk niveau, teneinde een structurele oplossing uit te werken.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De school spoort tekorten actief op en werkt ze doelmatig weg. Ze voerde recent aanpassingen door in haar organisatie om de werking te verbeteren. De inspanningen nodig om de resterende tekorten te beheersen, kan de school zelfstandig opnemen. Daarom vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de realisatie van het welzijnsbeleid op punt te zetten en de resterende tekorten weg te werken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatiegegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja

Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school heeft haar visie op leerlingenbegeleiding in het algemeen en leerbegeleiding in het bijzonder uitgeschreven. Het creëren van een gezond leerklimaat met aandacht voor een positieve benadering van jongeren staat centraal en zit ingebed in het pedagogisch project van de school. De schoolleiding wil optimale leerkansen creëren voor alle leerlingen en ijvert daarom voor het concretiseren van de visie op een manier die goed afgestemd is op de leerlingenpopulatie van elke vestigingsplaats. Uit gesprekken blijkt dat zowel bij de schoolleiding als bij een team van leraren een cultuur van reflecteren is gegroeid inzake leerbegeleiding. Dit is onder meer het gevolg van een werking 'gelijke onderwijskansen' die de bewustwording voor leerbegeleiding aanzienlijk heeft aangezwengeld. Het vastleggen van de doelgerichtheid steunt ook op gevolgde vormingstrajecten en samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten. De leerbegeleiding is als item ook opgenomen bij de interne kwaliteitszorg van het schoolbeleid.

Ondersteuning Inzake de leerbegeleiding responsabiliseert de schoolleiding zowel de klassenleraren als de vakleraren. De leerbegeleiding wordt op de drie vestigingsplaatsen gecoördineerd door een leerlingenbegeleider en/of coördinator. Deze hebben een goed zicht op het totaalaanbod van de initiatieven voor de lesgroep en de individuele leerling. Zij volgen het geheel nauwgezet op. Leren leren geeft gestalte aan de vakoverschrijdende eindtermen en is voor de eerste graad uitgewerkt via een wekelijks uur met een goed opgebouwd programma dat focust op veel facetten van groeien in het studeren. Dit programma wordt veelal aangeboden door de klassenleraar. Het traject 'leren leren' wordt geregeld geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd en geactualiseerd. Van de vakleraren wordt verwacht dat zij vakspecifieke studietips aanbieden. De effectmeting van deze tips kan bij sommige vakken versterkt worden. Binnen de eerste graad wordt sterk ingezet op de aansluiting van basisonderwijs naar het eerste jaar secundair en dit vanuit een grondige analyse van de beginsituatie van de nieuwe leerlingen.

Voorts is voor de eerste graad een behoorlijke voorbereiding op de examenperiodes uitgewerkt. Over de twee schooljaren van de eerste graad is hiervoor een haalbare groei naar geleidelijke verzelfstandiging ingebouwd. Voor de leerlingen tweede en derde graad van de vestiging Schuttershof spitst de leerbegeleiding zich zeer toe op de noden van de individuele leerling. Deze worden evenwel nog niet systematisch in het digitaal leerlingenvolgsysteem geregistreerd. De keuze voor een sterk individuele invulling van de leerbegeleiding kan ertoe leiden dat het totaalzicht van het lerarenteam op de leerbegeleiding veeleer beperkt is.

De school besteedt veel zorg aan leerlingen met een specifieke nood. Voor de zorgleerlingen worden individuele handelingsplannen opgesteld, waarin afspraken tussen leerlingen en ook leraren zijn opgenomen. De opvolging gebeurt door de leerlingenbegeleiders.

De school organiseert met haar lesurenpakket inhaallessen voor een aantal vakken. Voorts bieden veel leraren over de middag inhaalmomenten aan, en dit voor een behoorlijk aantal vakken. De communicatie met de ouders over deze inhaalmomenten is goed. Voor leerlingen die overstappen naar een studierichting die niet strikt aansluit op het vorige leerjaar worden eind augustus inleidende lessen georganiseerd met het oog op een goede aansluiting met het nieuwe vak of de nieuwe leerstof.

Nieuwe leraren worden via de aanvangsbegeleiding degelijk geïnformeerd over de leerbegeleiding op school. De eigenlijke verkenning gebeurt vooral door de mentor alsook door de vakcollega's. De leerbegeleiding als studieonderwerp voor de vakgroepen wordt wisselend ingevuld en hangt samen met de dynamiek van de vakgroep. Het verdient aanbeveling om de goede praktijkvoorbeelden van verschillende vakgroepen uitdrukkelijker te multipliceren.

Het nalezen van examens inzake instructietaal is een bestaand initiatief waarvan de dynamiek versterkt kan worden.

Doeltreffendheid Vooral de begeleidende klassenraden vormen het forum waar de doeltreffendheid van de leerbegeleiding aan de orde is. De school vraagt ook feedback aan haar oud-leerlingen betreffende de aansluiting met het vervolgonderwijs. Voor het verfijnen van sommige ondersteuningsinitiatieven werkt de school ook samen met haar buurschool voor buitengewoon secundair onderwijs. Het benutten en collegiaal uitwisselen van deze specifieke expertise is een sterk punt. De effectmeting kan enerzijds nog duidelijker de opbrengsten in kaart brengen, en anderzijds ook richting geven bij het bewaken van de beheersbaarheid alsook de draagkracht van het lerarenteam inzake leerbegeleiding.

Wat betreft het talenbeleid heeft de school haar visie vertaald naar concrete doelen die het belang van een doordacht talenbeleid expliciteert en oproept tot betrokkenheid van alle vakleraren. Zoals het decreet voorschrijft, gebruikt de eerste graad een systematische screening om de talige noden van alle leerlingen in kaart te brengen. Het talenbeleid maakt er deel uit van het GOK-beleid. Er zijn tal van ondersteuningsinitiatieven op leerling- en leraarniveau. Op Campus Begijnhof nemen de leraren Nederlands in het derde leerjaar een initiatief om de talige noden van de leerlingen te detecteren. Zij bieden ook remediëringsoefeningen aan. In de andere leerjaren van campus Begijnhof en campus Schuttershof zijn de ondersteuningsinitiatieven leraar- of vakafhankelijk. Sommige leraren geven talige ondersteuning door bijv. het aanbieden van schijfkaders en betekenisvolle contexten, een lijst met vakterminologie, activerende werkvormen die leerlingen helpen bij het

verwerven van vaktaal, schooltaal en instructietaal. Conform het leerplan besteden de leraren in de pool Wetenschappen van de tweede en de derde graad ASO aandacht aan correct taalgebruik bij het opstellen en evalueren van leerlingpractica.

Globaal gezien zijn het aangeboden lesmateriaal en de evaluatiepraktijk van de school afgestemd op het talige niveau van de leerlingen. In een aantal studierichtingen schrijven leraren nogal wat fouten in de vragen van opdrachten en evaluaties. In de eigen talenbeleidsnota van de school staat taalgericht vakonderwijs bij de werkpunten. Vooral in de tweede en de derde graad ontbreekt het op dit moment aan een betrokkenheid en een gezamenlijke doelgerichtheid om alle vakleraren bij de uitvoering van de eigen strategische doelen te betrekken. Er is daar behoefte aan een professionalisering om het talenbeleid doelgericht te sturen.

Ontwikkeling Voor de verdere uitbouw van haar leerbegeleiding heeft de school een uitgetekend pad met concrete actiepunten. Zo wil men onder meer verder inzetten op het adequaat registreren in het leerlingvolgsysteem. Voorts heeft de school bij de opstart van het M-decreet een aantal specifieke aspecten ingevoerd om de leerbegeleiding ook op deze nieuwe onderwijsrevolutie af te stemmen.

Via een pedagogische studiedag wil de schoolleiding ook alle leraren informeren over een opgestart initiatief rond leerstijltest. Tot slot kan gesteld worden dat de leerbegeleiding een dynamisch gegeven is binnen de hele schoolwerking en zowel uitdaging als welbevinden genereert.

5.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De evaluatiepraktijk is niet gebaseerd op een globale en gedragen visie die expliciet maakt wat de school wil bereiken met evaluaties. Het schooljaarplan vermeldt wel een betere afstemming van de evaluatiepraktijk tussen de drie campussen als actiepunt. De school heeft dan ook enkele richtlijnen uitgetekend over de frequentie en methodes van evalueren en het bijhorende gewicht in het eindtotaal. Daarbij differentieert zij naargelang van de onderwijsvorm en de graad. Voor de Bstroom en het bso kiest de schoolleiding voor permanente evaluatie waarin het evalueren van algemene leer- en leefattitudes een plaats krijgt.

Ook voor de deliberaties heeft de school uitgebreide richtlijnen uitgeschreven waarin zij duidelijk verwoordt waar delibereren voor staat en hoe deliberaties verlopen. Enkel voor de zesdejaars hanteert de school kwantitatieve deliberatiecriteria.

De school vindt het belangrijk om voldoende met de ouders te communiceren over de schoolprestaties van hun kind zodat het attest op het einde van het schooljaar in de lijn van hun verwachtingen ligt.

Ondersteuning De verantwoordelijkheid voor de evaluatiepraktijk ligt bij de vakgroepen en de individuele leraren, wat leidt tot kwaliteitsverschillen. Voor de vakken in de focus is de evaluatie overwegend leerplangericht. Vaak ontbreken er echter transparante evaluatiecriteria. Ook de invulling van permanente evaluatie of procesevaluatie gebeurt niet altijd correct. Er zijn voorbeelden van goede praktijk, maar deze worden niet verspreid naar andere vakgroepen en naar de andere campussen. Gemeenschappelijke examens voor parallelklassen verhogen de gelijkgerichtheid.

De school heeft campusoverschrijdend een uitgebreide leidraad opgesteld voor de geïntegreerde proef (GIP) en voor de onderzoekscompetentie. Deze bevatten slechts algemene instructies voor de evaluatie waardoor de kwaliteit varieert per studierichting en per vakgroep.

Een adequaat digitaal systeem ondersteunt de evaluatie- en rapporteringspraktijk. De directie moedigt vakleraren aan om commentaar te schrijven op rapporten, zeker bij tekorten. De klasleraar formuleert een globaal oordeel. Deze feedback is veeleer beknopt, maar aanmoedigend en bevat summier tips om te remediëren.

De school organiseert meerdere oudercontacten om de vorderingen van de leerlingen te bespreken. Het aantal is afhankelijk van de onderwijsvorm, de graad en de campus.

Doeltreffendheid Leerlingenbegeleiders volgen systematisch de resultaten van alle leerlingen op. Alarmsignalen bespreken zij met de klas- en vakleraar en op de klassenraad om te komen tot een gepast remediërings- of begeleidingstraject.

De delibererende klassenraad kijkt kritisch naar vakken met opvallend hoge of lage resultaten. De directie gaat in gesprek met de betreffende leraren om, indien nodig, de evaluatiemethodiek bij te sturen.

De schoolleiding verzamelt en analyseert niet systematisch data over de evaluatiepraktijk. Bijsturingen gebeuren veeleer op basis van toevallige vaststellingen.

De motiveringen van de B- en C-attesten bevatten het jaarresultaat, een overzicht van de vakken waarvoor de leerling een jaartekort behaalde en een duiding bij de genomen beslissing. Sporadisch wordt ook verwezen naar de aangeboden remediëring of naar waarschuwingen op een mogelijk ongunstige afloop in de loop van het schooljaar. De school kent enkel in individuele en uitzonderlijke gevallen uitgestelde beslissingen toe.

De directie heeft het aantal evaluatiedagen na de vorige doorlichting gereduceerd tot het wettelijke maximum.

In de eerste graad en in aso is het aantal A-attesten eerder hoog ten opzichte van het Vlaamse gemiddelde. In tso en bso wisselt het aantal B- en C-attesten overheen de jaren en per studierichting. Deze vaststelling heeft nog niet geleid tot een reflectie op de evaluatiepraktijk en het deliberatiebeleid.

Ontwikkeling Op de drie campussen gebeurden recentelijk verschillende bijstellingen op vlak van evaluatie maar dit zijn losse initiatieven die niet verankerd zijn in een schoolbreed richtinggevend referentiekader. Dit maakt dat niet alle vakgroepen de vernieuwingen volgen of correct toepassen en dat voorbeelden van goede praktijk onvoldoende worden verspreid.

De voorbije jaren zijn er een aantal losse nascholingsinitiatieven geweest maar ook deze kaderen niet in een doelgericht vormingstraject. Sommige vakgroepen krijgen ondersteuning van de pedagogische begeleiding.

Om de evaluatiepraktijk nog transparanter te maken voor ouders en leerlingen stelt de school het digitale puntensysteem vanaf dit schooljaar open voor hen.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het Sint-Jan Berchmansinstituut wordt geleid door drie directeurs die elk verantwoordelijk zijn voor een campus. Zij fungeren autonoom met campusgebonden taken en zitten wekelijks samen voor campusoverstijgend overleg. Het ligt in de bedoeling te evolueren naar een overkoepelend takenpakket dat specifiek is afgestemd op hun individuele competenties. Zij krijgen beleidsondersteuning van graadcoördinatoren waarvan de taakinvulling zich situeert zowel op het organisatorisch als op het pedagogisch vlak. Op campus Schuttershof wordt de directie versterkt met een technisch adviseur coördinator (TAC).

Het schoolbestuur houdt een vinger aan de pols in de figuur van een algemeen directeur die een coördinerende functie heeft en o.m. ondersteuning biedt op financieel en materieel vlak. Verder stelt het schoolbestuur expertise ter beschikking en verzorgt contacten met het bedrijfsleven.

Visieontwikkeling De schoolvisie is gestoeld op het christelijk opvoedingsproject van de koepel waartoe de school behoort. Zij wil een warme school zijn waarin de leerling centraal staat. Zij hecht veel belang aan het welbevinden van de leerling als basisvoorwaarde om aan het leerproces te beginnen. Zij wil ook een goede voorbereiding bieden op het vervolgonderwijs en het bedrijfsleven. Met een omvangrijk extracurriculair aanbod wil zij bijdragen tot de brede harmonische vorming.

De school slaagt erin om deze speerpunten van haar pedagogisch project waar te maken. Bovendien voldoet zij aan de erkenningsvoorwaarden, zowel wat de realisatie van de vakgebonden en vakoverschrijdende onderwijsdoelen als de naleving van de regelgeving betreft. Enkel voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' laat zij een aantal steken vallen. Zij wordt wel in staat geacht op eigen kracht de werkpunten bij te sturen.

De school communiceert over haar pedagogisch project in verschillende beleidsdocumenten en in het schoolreglement. Het schoolwerkplan is opgevat als een vademecum dat een leidraad biedt voor de personeelsleden. De beleidslijnen worden geformuleerd in actieplannen op lange termijn die jaarlijks worden omgezet in een jaaractieplan. Een belangrijke doelstelling daarbij is de samenhang tussen de verschillende campussen. De school wil zich immers profileren als een pedagogisch geheel met een zesjarige structuur. De directie speelt daarin een verbindende rol. De organisatie van gezamenlijke activiteiten (opendeurdag, proclamatie, infoavond ...), het gebruik van elkaars infrastructuur en de opdrachtverdeling zijn hefbomen om de gezamenlijke doelgerichtheid na te streven. Het blijft echter een groeiproces, waarbij afhankelijk van vak of studierichting bruggen gebouwd worden aan verschillende snelheden. Soms liggen visieverschillen aan de basis van een moeizame toenadering. Die situeren zich dan op het spanningsveld tussen leerlinggericht en leerstofgericht onderwijs.

Een aantal processen worden op schoolniveau kwaliteitsvol ingevuld, maar krijgen omwille van de broze cohesie geen schoolbrede uitvoering. Dat is o.m. het geval voor het talenbeleid en de verticale opbouw van leren leren.

Besluitvorming De schoolleiding voert een participatief beleid waarin zij naast de decretaal verplichte overlegorganen schooleigen participatieplatformen gecreëerd heeft. Per campus fungeert een inspraakorgaan voor de personeelsleden. Die agenderen vooral punten van praktische en organisatorische aard. Hun pedagogische impact is beperkt, al doet de directie moeite om beleidsmatige items op de agenda te krijgen. Voor specifieke thema's zijn er werkgroepen. Er is een actieve leerlingenraad die opgedeeld is in verschillende deelraden en ondersteund wordt met een systeem van coaches. Het oudercomité is campusoverkoepelend en betoont een grote betrokkenheid. De school draagt zorg voor het welbevinden van al deze participanten.

De interne communicatie verloopt al grotendeels via digitale weg. Vanaf dit schooljaar krijgen ook de ouders toegang tot het elektronisch platform. De school onderhoudt goede betrekkingen met het bedrijfsleven en het gemeentebestuur. Dit mondt soms uit in samenwerkingsverbanden.

Kwaliteitszorg De school beschikt nog niet over een cyclisch kwaliteitszorgsysteem, maar een aantal acties worden nu al geëvalueerd op basis van het PDCA-model. Het is de bedoeling dit kwaliteitsmodel te integreren in de schoolcultuur en toe te passen op alle schoolprocessen. Tot nog toe bestaat de kwaliteitszorg hoofdzakelijk uit gegevensverzameling via data en enquêtes en de analyse daarvan. De school verzamelt o.m. gegevens over leerlingenaantallen, leerlingenstromen, attestering en afwezigheden. Personeelsleden, leerlingen en ouders werden bevraagd en daaruit vloeiden actieplannen voort.

De kwaliteitsbewaking op vakniveau wordt toevertrouwd aan de vakgroepen. De directie volgt hun werking op via hun verslagen, tijdens functioneringsgesprekken en gesprekken met de vakverantwoordelijken. Op campus Schuttershof behoort de opvolging van de leerplanrealisatie tot het takenpakket van de TAC. De jaarplannen kunnen gecontroleerd worden op het digitaal platform waarop vanaf dit schooljaar ook de agendamodule beschikbaar wordt. De directie krijgt daarbij ook ondersteuning van de pedagogische begeleiding. Tijdens een pedagogische studiedag werkten alle vakgroepen aan een vakdossier dat sterk gemonitord werd door de directie. Daaraan was een SWOT-analyse en een actieplan gekoppeld. Dit leverde de directie veel informatie op over de werking van de vakgroepen. Op een volgende pedagogische studiedag krijgen de actiepunten opvolging. Vooralsnog zijn er geen instrumenten om het rendement van het professionaliseringsbeleid te evalueren. Gevolgde nascholing wordt wel geïnventariseerd, maar niet geëvalueerd op bruikbaarheid. Zij waakt er wel over dat gevolgde nascholing gemultipliceerd wordt in de vakgroepen.

De school bereidt zich stapsgewijs voor op toekomstige uitdagingen. In het kader van het M-decreet werkt zij samen met een school voor buitengewoon secundair onderwijs met de bedoeling expertise binnen te brengen in het schoolteam. Zij werkt daarvoor ook samen met het CLB. Zij wil de leraren tools aanreiken om handelingsgericht te werken. Vooralsnog beschikken niet alle leraren over de vaardigheden om effectieve invulling te geven aan adaptief onderwijs.

De grote uitdaging voor de schoolleiding blijft het versterken van de campusoverstijgende samenhang en het bewaken van de gelijkgerichtheid. Nu evolueren de vakgroepen aan verschillende snelheden naar meer cohesie. De schoolleiding kan deze evolutie ondersteunen door de vakgroepen verder aan te sturen en kwaliteitszorg structureel in te bedden in de schoolwerking.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de vakinhoudelijke doelstellingen voor biologie, chemie en fysica en van de vakoverstijgende doelstellingen onderzoekend leren in de tweede en derde graad van de pool Wetenschappen
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede en derde graad Humane wetenschappen
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor economie in de tweede graad Economie
- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen
- De uitrusting voor de derde graad Elektrische installaties en Industriële onderhoudstechnieken
- De realisatie van de stages
- De naleving van de regelgeving

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangenaam en geborgen leer- en leefklimaat
- De inzet en vakbekwaamheid van de meeste personeelsleden
- De leerbegeleiding in de eerste graad
- Het schoolbrede concept voor de onderzoekscompetentie en de geïntegreerde proef
- De samenhang tussen vakken van de basisvorming en het specifiek gedeelte in een aantal structuuronderdelen
- De ondersteuning van instromers
- De initiatieven bij de overgang van het basisonderwijs naar de eerste graad

Wat betreft het algemeen beleid

- Het participatieve leiderschap
- De zorg voor het welbevinden van alle participanten
- De beleidsondersteuning door het middenkader
- De aansturing van de vakgroepen
- De initiatieven om campusoverstijgende samenwerking te stimuleren
- De ondersteuning door het schoolbestuur
- Het brede aanbod aan algemeen vormende activiteiten
- Het talenbeleid op schoolniveau

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De invulling van de onderzoekscompetentie in sommige polen
- De realisatie van bewoonbaarheid en veiligheid, gezondheid en hygiëne

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De verticale samenhang en gelijkgerichtheid van sommige vakgroepen
- Een samenhangend referentiekader voor de evaluatiepraktijk
- De transparantie en de betrouwbaarheid van de evaluatiepraktijk in sommige vakken
- De activering van het leerproces in de meeste doorgelichte vakken
- De verticale opbouw van leren leren
- De beschikbaarheid van ICT voor algemene vakken
- De relatie tussen de grootte van de lesgroepen en de beschikbare ruimte
- Het talenbeleid op uitvoeringsniveau

Wat betreft het algemeen beleid

- De campusoverstijgende samenhang
- De verschillen in de ontwikkelingssnelheid van sommige vakgroepen
- De structurele en cyclische kwaliteitszorg

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor **de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor **de overige erkenningsvoorwaarden**.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Herman ROS de inspecteur-verslaggever	Erik VAN DE VOORDE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	